

Alternativt statsbudsjett 2023

For de mange
- ikke for de få

Innhold

<u>Et budsjett for de mange</u>	<u>4</u>
<u>Rettferdig fordeling i dyrtiden</u>	<u>6</u>
<u>Eksempelfamilier</u>	<u>12</u>
<u>Et rettferdig grønt skifte</u>	<u>14</u>
<u>Trygghet i utrygge tider</u>	<u>18</u>
<u>Et løft for helsevesenet</u>	<u>20</u>
<u>Utdanning for de mange</u>	<u>21</u>
<u>Sterke, handlekraftige kommuner</u>	<u>24</u>
<u>En boligpolitikk for de mange</u>	<u>25</u>
<u>Bygge grønne primærnæringer</u>	<u>26</u>
<u>Styrk rettssikkerheten</u>	<u>27</u>
<u>Kultur og frivillighet: limet i samfunnet</u>	<u>30</u>
<u>Vi styrker familiene</u>	<u>32</u>
<u>En solidarisk flyktningpolitikk</u>	<u>34</u>
<u>Internasjonal solidaritet i krisetid</u>	<u>36</u>
<u>Økt beredskap og forsvarsevne</u>	<u>38</u>
<u>SVs klimabudsjett 2023</u>	<u>40</u>
<u>Tabeller</u>	<u>48</u>

Et budsjett for de mange

**I en tid der alt koster mer, må folk få mer penger å rutte med og styrket velferd.
I en tid der klimakrisen rammer oss, må vi kutte utslipp. I en tid med krig og
nød i verden, må vi styrke internasjonal solidaritet.**

I dette alternative statsbudsjettet viser vi hvordan vi kan møte de umiddelbare utfordringene folk står i, samtidig som vi møter klimakrisen og ulikhetskrisen: De to store, vedvarende krisene som rammer samfunnet vårt. Her staker vi kursen ut av krisene og legger frem et budsjett for de mange.

Det er urolige tider. En verdensomfattende pandemi ble etterfulgt av krig i Europa, energikrise og dyrtid. Dette gir politikken et tungt bakteppe. Krigen i Ukraina rammer først og fremst menneskene der og de trenger vår hjelp. Vi i Norge må bidra militært og humanitært for å sikre frihet og menneskerettigheter i Europa. Det er viktig for Ukraina og for Norge.

Dette budsjettet må også møte utfordringene til nordmenn som opplever en mer utrygg tilværelse i år enn i fjor. Det blir dyrere å leve. Mange har mistet sin økonomiske trygghet og har ikke lenger råd til de viktigste tingene. Energi- og matvareprisene øker, og renten er på vei opp. Når alle får det verre, er det de med minst fra før, som rammes hardest. Derfor er en av dette budsjettets viktigste satsninger å gi nordmenn flest mer å leve for i dyrtiden, samtidig som vi omfordeler kraftig fra toppen.

De akutte problemene utspiller seg mot større kriser som utfolder seg over lengre tidshorisonter. Klimakrisens nådeløse konsekvenser skyller over oss. Klimakrisen er ikke fjern framtid, men overveldende nåtid. Flom i Pakistan, tørke i Somalia, hetebølger i Europa. Avlinger som slår feil og elver som tørker ut.

Klimakrisen er vår tids største utfordring. Den må møtes med store forandringer som må skje på svært kort tid. Løsningen på klimakrisen lar seg ikke utsette til de andre krisene er over. I dette budsjettet presenterer vi et utkast til et rettferdig grønt skifte, der Norge kutter klimautslipp og blir mye mer rettferdig – samtidig.

Norge har fått store olje og gassinntekter som følge av Europas uro. Det gir oss ansvar for å bidra mer til de med minst i verden. Andre humanitære kriser forsterkes av situasjonen i Europa. Derfor vil vi fortsatt sikre 1 % av våre bruttonasjonalinntekter til bistand og opprettholde et høyt nivå på mottak av kvoteflyktninger.

I krisetider er det ofte lettest å tenke kortsiktig. Løse de umiddelbare problemene, og gå videre som vi alltid har gjort. Det kan vi ikke tillate oss lenger. Vi må tenke langsiktig når vi løser kortsiktige problemer.

Dette budsjettet starter en stor, og positiv forandring i Norge. Vi utjevner de økonomiske forskjellene, kutter i klimautslipp, bevarer natur og deler med folk i andre land som har det verre enn oss.

Fordi vi skattlegger dem som har mest mer, kan andre betale mindre i skatt. Samtidig kan vi bygge ut universell velferd, bedre og billigere tannhelse, gratis SFO og styrker ytelser som barnetrygden og ytelsene til dem som har minst. Folk skal ikke måtte velge mellom strøm og mat eller stå i matkø i et av verdens rikeste land.

I dette budsjettet viser vi hvordan vi vil nå klimamålene. For eksempel gjennom et grønt omstillingsfond, energieffektivisering, økt klimasats i kommunene og en rekke andre grep.

Vi i SV tror på fellesskapet. Sammen med folk i hele landet finner vi de beste løsningene for å bygge ned forskjeller og kutte klimautslipp. Sammen finner vi veien ut av krisene.

Rettferdig fordeling i dyrtiden

I en tid der kostnadene for folk blir høyere, samtidig som de rikeste blir stadig rikere, trengs en kraftfull fordelingspolitikk. I dette budsjettet satser vi kraftig på skattekutt for de mange og en dyrtidspakke gjennom omfordeling fra dem som har mest.

Skatter og avgifter

Forskjellene i formue og inntekt er alt for høye i Norge. Regjeringens skattepolitikk gir for lite omfordeling fra de rikeste i Norge til folk med lave og vanlige inntekter. I dyrtiden vi er inne i nå, der folk sliter med store regninger til strøm og mat, er det avgjørende å gjøre mer for å dele på godene. Vi må rydde opp etter åtte år med Høyre-regjeringens forskjellspolitik. Vi trenger kraftfull omfordeling og kamp mot ulikhet.

SV foreslår derfor store endringer i inntektsskatten og utbytteskatten, slik at de som tjener under 700 000 kroner får betydelig mindre skatt i 2023, mens de som tjener over en million får betydelige økninger i skatten. Formuesskatten økes for de rikeste med store aksjeformuer, og vi foreslår en ekstra høy skatt for formuer over 100 mill. kr. Vi øker selskapsskatten til 23 pst.

Vi reduserer også skatten for pensjonister, fiskere og sjømenn og støtter regjeringens forslag om økning i fagforeningsfradraget. Vi foreslår en midlertidig reduksjon i matmomsen i første halvår for å gjøre matprisene lavere.

Boligmarkedet i Norge er en motor for ulikhet. Selv om flertallet eier boligen de bor i selv, er det mange som ikke har råd eller ønsker det. De er henvist til et dyrt og dårlig regulert leiemarked. De som har fått foten innenfor, nyter godt av store skattefordeler og stor boligprisvekst. I tillegg har de med de største og dyreste boligene fått mest i strømstøtte fra staten. Vi foreslår

derfor en ny boligskatt for dyre boliger med verdi over 10 mill. kr.

For at vi skal nå klimamålene våre, må miljøavgiftene økes slik at det blir dyrere å forurense. Vi øker engangsavgiften på fossile biler for å sikre at flere velger å kjøpe elbil, samtidig som vi går imot regjeringens forslag om ny engangsavgift for elbil. Vi vil fjerne omregistreringsavgiften for elbil slik at det blir billigere å kjøpe elbil brukt. Regjeringens kutt i dieselavgiftene har ingen omfordelende effekt og vi går imot disse.

Vi øker også CO2-avgiftene 50 % fra 2022-nivå. Vi vil fortsette arbeidet med å få på plass en grønn folkebonus som kompenserer folk for økte miljøavgifter. I år foreslår vi et grep med umiddelbar effekt, der vi øker personfradraget i inntektsskatten med om lag like mye som inntektene fra hele CO2-avgiften.

Vi vil øke beskatningen for petroleumssektoren gjennom blant annet å reversere den sløsende og omstillingsfiendtlige oljeskattepakken ved å fjerne friinntekten.

Fordelingseffekt:

I tabellen under kan du se fordelingseffektene av vårt skatteopplegg og hvordan det slår ut for ulike inntektsgrupper. Den viser gjennomsnittlig endring i skatt i forhold til skattereglene for 2022. Negative tall betyr mindre skatt. Om lag 8 av 10 får lavere skatt med SVs forslag enn de hadde i fjor og det de vil få med regjeringens forslag.

Bruttoinntekt	Antall personer	Skatt i kr. per person i 2022	Endret skatt på inntekt og utbytte per person i kr. i 2023, SV	Endret boligskatt per person i kr. i 2023, SV	Endret formuesskatt* per person i kr. i 2023, SV	Endret skatt* i alt i 2023, SV
0–100 000 kr	372 800	1 600	-300	0	900	600
100 000–200 000 kr	242 400	8 500	-4 100	0	900	-3 200
200 000–250 000 kr	190 300	13 900	-4 600	0	400	-4 200
250 000–300 000 kr	270 500	25 000	-5 900	0	400	-5 500
300 000–350 000 kr	301 100	42 800	-6 300	100	400	-5 800
350 000–400 000 kr	317 000	59 000	-6 500	100	500	-5 900
400 000–450 000 kr	299 800	75 700	-6 700	100	700	-5 900
450 000–500 000 kr	305 500	92 500	-6 800	100	800	-5 900
500 000–550 000 kr	300 200	108 300	-7 100	100	900	-6 100
550 000–600 000 kr	282 900	124 000	-7 100	200	900	-6 000
600 000–700 000 kr	496 000	146 900	-6 500	200	1 100	-5 200
700 000–800 000 kr	348 000	183 800	-3 000	300	1 400	-1 300
800 000–1 000 000 kr	380 700	241 200	1 100	500	2 700	4 300
1 000 000–2 000 000 kr	385 200	416 900	17 600	1 200	7 700	26 500
2 000 000–3 000 000 kr	38 800	892 800	105 100	4 500	33 100	142 700
3 000 000 kr og over	23 900	2 610 900	463 500	13 100	31 300	790 900
I alt	4 555 100	142 400	500	300	3500	4300

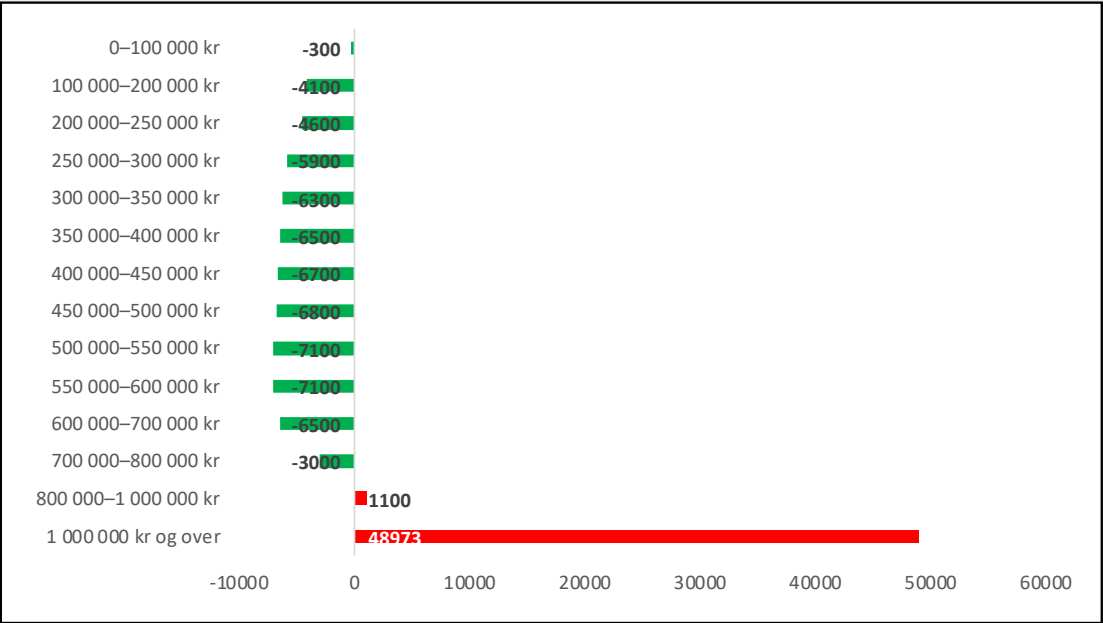
*Økningen i formuesskatt i de to nederste inntektsgruppene skyldes at det er en del personer her som har store formuer og lave inntekter/utbytter i enkelte år.

Tabellen under viser virkningen av endret formuesskatt i SVs forslag, gruppert etter nettoformue:

Beregnet nettoformue	Antall personer	Gjennomsnittlig nettoformue	Endret formuesskatt i kr. per person i 2023 med regjeringens forslag	Endret formuesskatt i kr. per person i tillegg, SV	Endret formuesskatt i kr. per person med SVs forslag
Negativ	1 022 800	-78 700	0	0	0
0-500 000 kr	1 073 600	138 300	0	0	0
500 000 kr-1 mill. kr.	313 300	739 000	0	0	0
1 mill. kr.-5 mill. kr.	1 644 300	2 615 900	100	200	300
5 mill. kr.-10 mill. kr.	378 000	6 717 700	1 100	3 100	4 200
10 mill. kr.-50 mill. kr.	116 300	16 665 600	7 100	27 500	34 600
50 mill. kr.-100 mill. kr.	5 100	68 009 600	41 500	215 900	257 400
100 mill. kr. og over	3 500	348 707 800	185 100	1 569 400	1 754 500

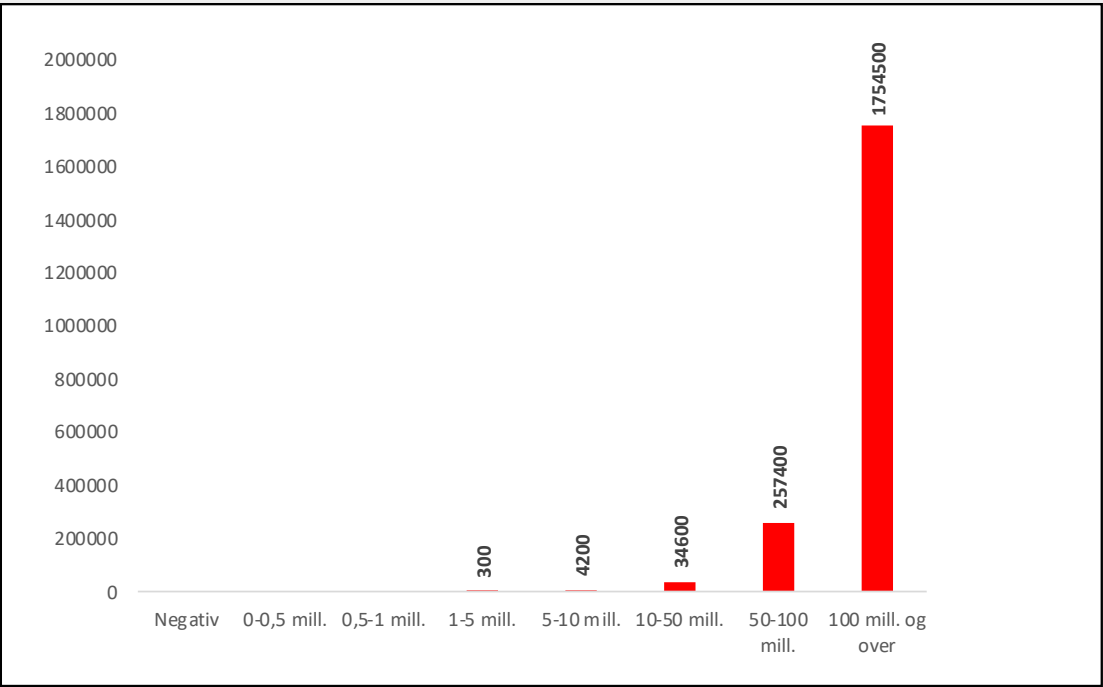
I figurene på neste side kan du se anslag på hvordan våre forslag til inntektsskatt og formuesskatt vil slå ut for ulike inntektsgrupper og formuesgrupper sammenlignet med i 2022.

Endret skatt på inntekt og utbytte per person i kr. i 2023, SV

De som tjener over 1 mill. kr. er slått sammen i én kategori for fremstillingens skyld. En mer finmasket gruppering av disse fremgår i foregående tabell.

Endret formuesskatt i 2023 i kr. per person med SVs forslag, etter beregnet nettoformue

Dyrtidstiltak

Vi foreslår en rekke tiltak for å bedre folks økonomi, i en dyrtidspakke på 8,6 mrd kroner. De som har aller minst, sliter aller mest nå. Derfor øker vi både den generelle barnetrygden og barnetrygden for enslige forsørgere, og vi innfører et søskentillegg. Vi styrker

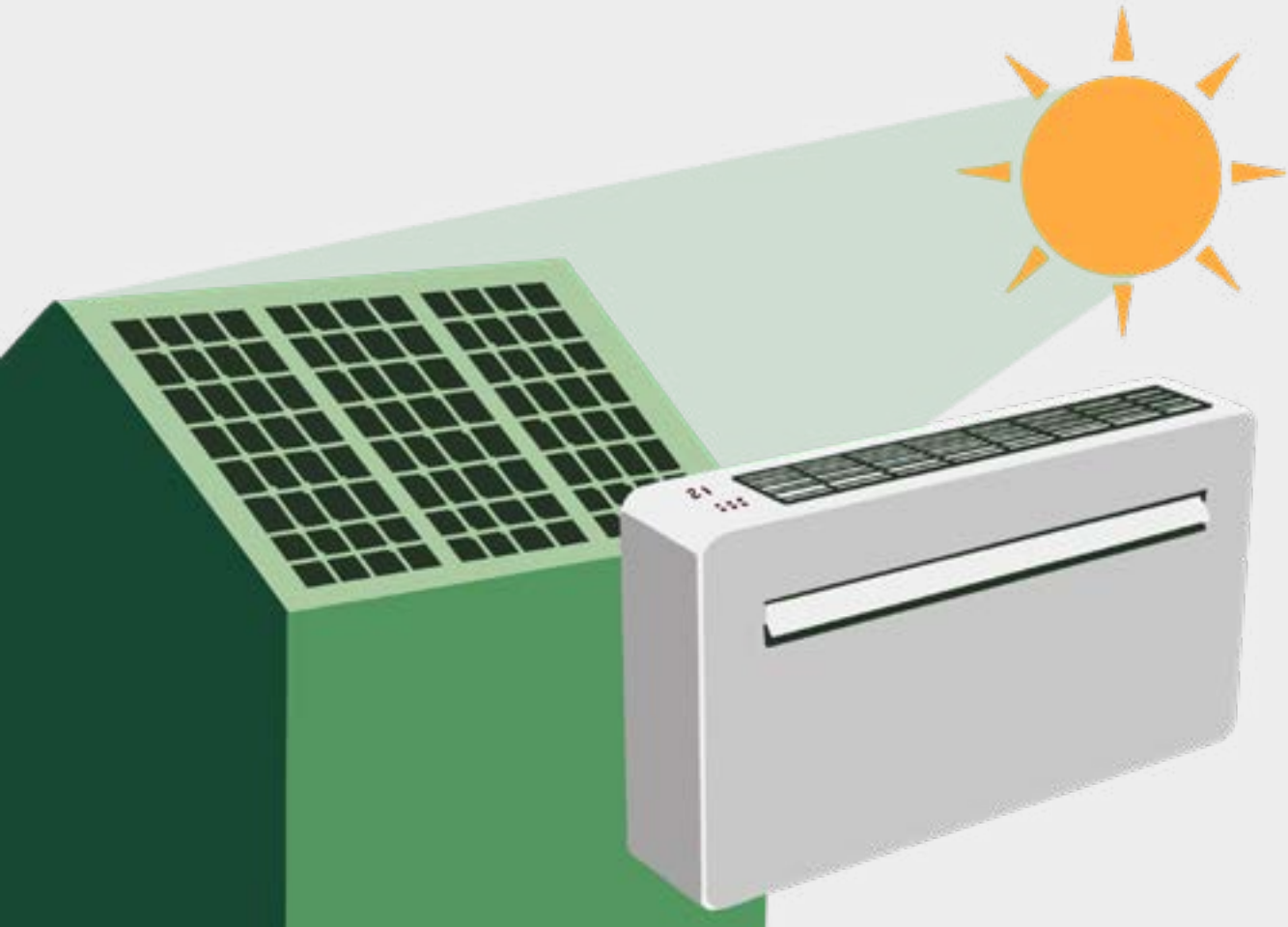
minstepensjonen, bostøtten, studiestøtten, sosialhjelpen, minstesatsen for uføre, barnetillegget for AAP-mottakere og stønaden for beboere på mottak. Vi foreslår en kraftig forbedring av strømstøtten i bostøtten i andre halvår.

Økninger i ytelser sammenlignet med regjeringens forslag. Noen endringer har ikke virkning fra 1. januar, derfor vises også helårseffekten av endringen, som vil inntreffe i 2024. For strømstøtten i bostøtten har vi ikke regnet inn enigheten mellom SV og regjeringspartiene for første halvår.

	Økning i kr. per mottaker i 2023	Økning i kr. per mottaker (helårsvirkning)
Barnetrygd		
Enslige forsørgere, per barn	7 200	7 200
Søskentillegg for tre barn og flere, per barn (fra 1.6.)	3 689	6 324
Per barn 6-18 år (fra 1.3.)	1 960	2 352
Sosialhjelp		
Enslige	4 426	4 426
Ektepar/samboere	5 014	5 014
Person i bofellesskap	2 198	2 198
Per barn 0-5 år	1 488	1 488
Per barn 6-10 år	1 574	1 574
Per barn 11-17 år	1 822	1 822
Studiestøtte		
Stipendandel (fra 1.8.)	4 287	9 431
Låneandel (fra 1.8.)	6 431	14 147
Pensjon		
Minstepensjon, enslige	7 500	7 500
Garantipensjon, enslige	7 500	7 500
Bostøtte		
Strømstøtte (fra 1.7.)	12 000	12 000
Per ekstra husstandsmedlem (fra 1.7.)	1 200	1 200
Andre ytelser		
Barnetillegg, AAP	2 080	2 080
Uføre på minstesats	3 000	3 000

Virkning for husholdning med gjennomsnittlig bilbruk og SIFO-budsjett for mat. Det antas full overveltning i priser av endringer i drivstoffavgifter og matmoms. Sammenlignet med regjeringens forslag.

Utgiftsendringer i kr. i 2023 som følge av SVs avgiftsendringer	
Per dieselbil	1 526
Per bensinbil	701
Matutgifter, 2 voksne og 2 barn	-2 029

Eksempelfamilier

Under er to regneeksempler som illustrerer hva SVs forslag innebærer for folk i praksis. Alle tall viser endring i forhold til regjeringens forslag til budsjett.

Husholdning 1

- Familie med to voksne og to barn (7 år og 10 år)
- Yngste begynner i andre klasse til høsten
- Begge voksne tjener mellom 450 000 og 500 000 kroner
- De har ingen formue
- De har en dieselbil og en elbil, hver med gjennomsnittlig kjørelengde på 11288 km i året. Antar forbruk på 0,7 liter/mil

Lavere skatt (skatteendring uten formue og bolig med verdi under 10 mill.)	10 400
Økt generell barnetrygd	3 920
Gratis halvdagsplass SFO høstsemester	8 248
Økte utgifter til drivstoff	-1 526
Reduserte matutgifter	2 029
Husholdningen sitter igjen med så mye mer:	23 071

Husholdning 2

- Enslig forsørger med ett barn på 8 år
- Har ingen formue
- Har en bensinbil med kjørelengde på 20000 km i året. Antar forbruk på 0,7 liter/mil
- Tjener mellom 400 000 og 450 000 kroner

Lavere skatt (skatteendring uten formue og bolig med verdi under 10 mill.)	5300
Økt generell barnetrygd	1960
Økt barnetrygd for enslige forsørgere	7200
Økte utgifter til drivstoff	-1243
Reduserte matutgifter	927
Husholdningen sitter igjen med så mye mer:	14144

Et rettferdig grønt skifte

Det er vår tids største oppgave å sikre at globale, nasjonale og lokale rammer sikrer en tryggere, mer rettferdig og bærekraftig verden, i dag og i framtiden. Derfor må dette være tiåret vi bygger landet grønt for å løse klimakrisa, sikre naturmangfoldet og ruste Norge og verden for fremtiden. Samtidig, etter tiår med økende ulikhet, må vi omfordele rikdommen og spre makta.

Miljøkrisa og ulikhetskrisa vil definere verden i lang tid framover. Oppgavene kan ikke løses hver for seg. De henger sammen og må løses sammen.

Før 2030 må vi gjøre enorme kutt i klimautslippene. I dette budsjettet viser vi hvordan vår plan for å kutte 70 % av utslippene innen 2030 kan settes ut i livet fra neste år. Norge må ta vårt ansvar for å nå målet om å begrense den globale oppvarming til 1,5 grader. Vi viser kuttene våre – tiltak for tiltak og tonn for tonn. Vår politikk kutter utslipp ut tiåret, blant annet i industrien, transportsektoren og i oljeindustrien. Vi leverer en historisk satsing på

ny grønn industri og legger om hele økonomien for et klimavennlig og rettferdig Norge.

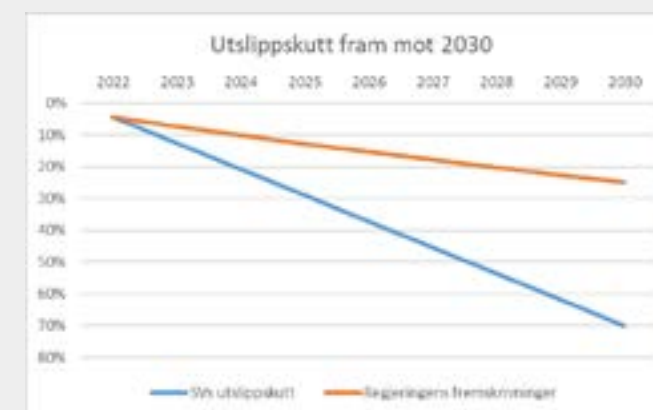
En slik radikal omlegging skal komme flertallet til gode. Folk flest må komme bedre ut av den store omstillinga Norge skal igjennom, og de økonomiske og sosiale forskjellene må reduseres. SV kaller dette et *rettferdig grønt skifte*.

Dette er SVs svar på vår tids største utfordring – en helhetlig plan for hvordan vi skal bygge ny industri og samtidig kutte utslipp, minske forskjeller og ta vare på naturen de neste ti årene.

Med SVs politikk når vi klimamålene

For å nå verdens klimamål må utslippene ned så raskt som overhodet mulig. De fleste utslippskutt må igangsettes fort, særlig fordi mange klimatiltak ikke gir utslippskutt før noen år fram i tid. I årets alternative budsjett legger vi frem et klimabudsjett som kutter Norges utslipp med 70 % innen 2030, relativt til 1990. Detaljene finner du i et eget kapittel i heftet.

Figur 1: Våre klimakutt vs regjeringens utslippsframskrivninger. Simulert bane for utslippskuttene i alle våre tiltak og utslippsframskrivingene slik de er presentert i Nasjonalbudsjettet 2023. Kurvene er teoretisk beregnet ut fra noen faste punkter.

Tiden er overmoden for å ta norsk økonomi ut av oljealderen. Heldigvis har vi i Norge gode forutsetninger for et grønt skifte. Vi har høykompetente arbeidstakere og etablerte leverandørindustrier, vi har naturressursene, og ikke minst har vi tilgang på kapital. Det har aldri vært nok å tro at markedet skal levere og håpe på det beste. SV stiller krav og legger politikk bak målene våre. Vi vil bygge landet på nytt, slik Norge gjorde da vi skapte oljeeventyret. Men denne gangen må det bygges grønt for å sikre arbeidsplasser og vår felles velferd.

For å få til en kraftfull omstilling må hele politikken og økonomien legges om. Vi må gjøre lover, reguleringer, aktivitet, skatter og avgifter grønne. Vi må forske på og utvikle nye grønne løsninger, og ta i bruk de som finnes allerede. Vi må bygge ny grønn industri, og sørge for at de store lokomotivene i økonomien er grønne.

Derfor oppretter vi et omstillingsfond for norsk sokkel med 6,5 mrd. kr i beholdning i første omgang. Fondet finansieres av en produksjonsavgift for oljeselskapene. Denne avgiften vil sikre nødvendig finansiering til investeringer på sokkelen som vil gi norsk leverandørindustri nye, grønne oppgaver raskt. Samtidig vil fondet bidra til å kutte utslipp på norsk sokkel, for eksempel gjennom elektrifisering av oljeplattformer med flytende havvind. Dette vil bidra til å redusere petroleumproduksjonens klimarisiko og faren for produksjon som blir ulønnsom.

Karbonfangst og -lagring utgjør en stor mulighet for Norge, både for å skape ny industri og for å kutte utslipp. Derfor utvikler vi prosjekter for karbonfangst og -lagring på avfallsanleggene i Trondheim, Bergen, Stavanger, Tromsø, og Fredrikstad.

Vi kommer også med en kraftig styrking av Enova. Vi satser på energieffektivisering i husholdningene, teknologiutvikling i industrien og ladeinfrastruktur. Vi styrker satsingen på miljøteknologi og utvikling av nye teknologier.

Staten må investere

For å realisere et grønt og rettferdig skifte, trenger vi nye, grønne motorer i den norske økonomien. Statsbudsjettet må og skal bli grønt. På samme tid skal det være rettferdig. Da er vi nødt til å vri finansmarkedene og kapitalen i grønn retning, bygge opp eksisterende og nye grønne industrier og skape nødvendige markeder. Derfor oppretter vi en statlig grønn investeringsbank, og konsoliderer en rekke av de investeringsselskapene staten eier i dag i et større, grønt investeringsselskap. Vi oppretter en statlig investeringsbank for

å bidra til langsiktig finansiering av grønne næringsprosjekter, spesielt innrettet mot små og mellomstore bedrifter, slik at pengene i finansmarkedene i større grad går til grønne prosjekter. Vi skyter inn en startkapital på 30 mrd. i banken.

Det grønne investeringsselskapet vil sette fart på nye, grønne industrimuligheter ved å få ansvar for statens direkte satsing på mulighetene som finnes i Norge. Staten skal gå foran som langsiktig investor, avlaste risiko for private aktører og sikre fremtidens grønne industrieventyr. Mandatet til selskapet skal være å støtte grønn industribygging, å sikre nasjonal forankring av viktige bedrifter og å gi avkastning til staten på sikt. I dag eier staten flere investeringsselskaper. Det trengs større helhet i de investeringene staten foretar seg, og vi vil derfor gradvis innlemme det statlig eide selskapet Investinor under statseide Nysnø.

Hydrogen – skape jobber og kutte utslipp samtidig

Hydrogen kommer til å bli avgjørende for framtidas nullutslippssamfunn og Norge har store konkurransefortrinn gjennom vår kompetanse, næringsstruktur og store tilgang på ren kraft. For å lykkes med å bygge opp hydrogennæringa raskt nok, er det avgjørende at staten bidrar til å bygge ut den infrastrukturen som trengs. Vi vil derfor innføre differansekontrakter for produksjon og bruk av grønt hydrogen til industri og skipsfart.

Offentlige penger skal ikke undergrave det grønne skiftet

I dag bruker vi milliarder på å støtte olje- og gassrelaterte prosjekter gjennom statlige virkemidler. Vi kan ikke satse stort på det grønne skiftet samtidig som vi forlenger oljealderen.

For å skape plass i økonomien til en ny grønn næring og industri, må vi slutte å binde opp arbeid og kapital til norsk olje- og gassutvinning. Særfordelene for olje- og gassnæringen må fjernes. Derfor reverserer vi skattekuttene til oljenæringen, øker CO2-avgiften på sokkelen

og innfører en omstillingsavgift på olje på 50 kroner fatet der nettoprovenyet går til et omstillingsfond på sokkelen.

Vi kutter i forskning på, og leting etter, petroleum. I stedet styrker vi grønn forskning og næringsutvikling. Derfor styrker og vrir vi de næringsrettede virkemidlene i grønn retning gjennom Miljøteknologiordningen, Enova, Forskningsrådet, Nysnø og Siva.

Vi gir også kommunene og fylkeskommunene større muligheter til å rulle ut klimaløsninger lokalt gjennom Klimasats-ordningen.

Mindre vei, mer bane

Transportsektoren står for om lag en tredel av alle klimagassutslipp i Norge, og disse skal halveres innen 2030. For å få til dette er det behov for en radikal endring.

SVs oppskrift er mindre vei – mer jernbane. Jernbanen skal binde byer og landsdeler sammen, som erstatning for firefelts motorvei og fly. Norske byer og tettsteder må bli mindre bilbaserte og mer framkommelige. Da må satsingen på kollektivtrafikk, sykkel og gange trappes kraftig opp. SV investerer derfor i kollektivtrafikk og sykkelveier, og på å få gods over fra vei til bane og sjø. Vi vil nedskalere store motorveiprojekt og satse på trygge hverdagsveier i distriktene gjennom rassikring, utbedring og vedlikehold.

Vi må fase ut fossilt drivstoff på vei, sjø og skinner. Det er stadig flere elektrisk drevne ferger i trafikk, og det samme gjelder nullutslippslastebiler og -anleggsmaskiner. Gjennom regler, avgiftspolitik og støttetiltak vil vi fremskynde omstillingen av transportsektoren til nullutslipp. Elektriske biler må være utgangspunktet både som privat- og varebil. For at elbiler skal kunne være et aktuelt alternativ, må ladestrukturen være godt utbygd over hele landet, og avgiftene må sørge for at elbilene har et konkurransefortrinn.

Rettferdig grønt skifte	Mill kr.
Grønne investeringer og grønn industriutvikling	
Statlig grønn investeringsbank	30 000
Forskning	744
Siva: katapultsentre	100
Utvikle karbonfangst og -lagring på avfallsforbrenningsanlegg i Bergen, Trondheim, Kristiansand, Fredrikstad, Stavanger, Ålesund, Gjøvik og Tromsø.	300
Miljøteknologiordningen	200
Nysnø	150
Bionova: Biomarin satsing	50
Klimakrav CO2-kompensasjonsordning	2 355
Klimatiltak Enova	250
Omstillingsfond på sokkelen (påløpt 6,5 mrd)	3 300
Klimatilpasning	
Øke satsingen på klimatilpasning, flom- og skredsikring	250
Klimasats i kommunene	300
Klimatiltak i norske hjem	
Tilskudd til ladeinfrastruktur for elbiler i distrikt	100
Enova. Økt tilskudd til energieffektivisering i bygg og husholdninger og utbygging av solenergi - ENØK-satsing	500
Sjø	
Grønn skipsfart: låneordning for nærskipsfart og fiskefartøy	50
Øke tilskuddet til mer effektive og miljøvennlige havner	50
Øke tilskuddet for å overføre gods fra vei til sjø	10
Kollektiv	
Omstillingsmidler for å unngå rutekutt og bedre kollektivtransporten i hele landet	500
Støtte til lav- og nullutslippsbåter og ferger i fylkene	300
Øke statens bidrag til store kollektivprosjekter til 80 %	601
Øke kollektivmidlene til flere mellomstore byer	300
Reduserte billettpriser	275
Jernbane	
Redusere forsinkelser på jernbanen (vedlikehold)	200
Miljøstøtteordning for gods på bane	30
Jernbane, investering og elektrifisering	1 250
Natur	
Skogvern	235
Natursatsinger	268
Utlandet	
Klimainvesteringsfondet	1 000
Fornybar energi	58
Klima- og skogsatsningen	100
Klimatilpasning	200
Sum satsinger rettferdig grønt skifte	44 026

Trygghet i utrygge tider

Når levekostnadene øker, rammer det folk som har lite, hardest. Flere sliter med å få endene til å møtes, matkøene vokser, og for noen står valget mellom mat og å betale strømregninga. I utrygge tider må det finnes trygghet i fellesskapet. SV prioriterer å styrke velferden og øker derfor satsene på sosialhjelp, minstepensjon, barnetillegg i AAP og uføretrygd.

Etter åtte år med usosiale kutt fra Solberg-regjeringa, er det skuffende at også Arbeiderpartiet og Senterpartiet kutter i dagpengeordningen. En slik innstramming straffer de som av ulike grunner ikke har sterkt fotfeste i arbeidslivet, og gjør det vanskeligere å få jobb, og vanskeligere å få hjelp i utfordrende tider. Kuttet vil føre til at 15 000 mennesker vil få mindre i dagpenger eller miste retten til dagpenger. Dette er dypt usosialt og vi reverserer derfor Støre-regjeringens kutt i dagpengeordningen.

SV vil ha et løft for landets minstepensjonister og et mer rettferdig pensjonssystem. 75 % av enslige minstepensjonister lever i fattigdom, og nivået på minstepensjonen ligger langt under EUs fattigdomsgrense. Derfor vil vi øke minstepensjonen for enslige og de som mottar garantipensjon med 7 500 kr, i tillegg til å skjerme uføre helt mot effekten av levealdersjusteringen.

Kortere arbeidstid er nødvendig for mer rettferdig fordeling av helse, fritid og inntekt og kampen for heltid og redusert arbeidstid henger tett sammen. Derfor lager SV en søkbar pott for å legge til rette for arbeidstidsreduksjon. Det er også viktig at flere får delta i arbeidslivet enn i dag, og derfor prioriterer vi å opprette flere varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) og styrke arbeidet til Helt Med slik at de kan jobbe for flere arbeidsplasser for personer med utviklingshemming i 2023.

SVs viktigste satsninger	Mill. kr.
Øke sosialhjelpssatsene	487
Øke minstesatsen for uføre med 3 000 kr	377
Barnetillegg AAP, øke til 35 kroner per dag	160
Reversere forslag om svekking av dagpengeordningen	190
Øke minstepensjonen med 7 500 kr	566
Øke garantipensjonen med 7 500 kr	34
Skjerme uføre helt mot effekten av levealdersjusteringa	476
Gi uføre opptjening til 67 år i nytt pensjonssystem	124
500 flere VTA-plasser	73
Helt med: Arbeidsinkludering for personer med utviklingshemming	5
Søkbar pott for erfaringer med kortere arbeidstid	50

Foto: Chiara Guercio, Unsplash

Et løft for helsevesenet

SV vil ta vare på, og bygge ut, det offentlige helsevesenet vårt. Som pasient skal du være trygg på at du får den hjelpa du skal ha, når du trenger den. Som ansatt skal det offentlige helsevesenet være et godt sted å jobbe. Derfor prioriterer SV 1 milliard til sykehusene, der de viktigste grepene er å sikre flere folk på jobb, flere døgnplasser i psykisk helsevern og barnepalliative team.

I Norge mangler vi helsepersonell. Vi gir penger som vil gi bedre arbeidsforhold, hele og faste stilinger og utdanning i hele landet. For å sikre god tilgang til helsetjenester for alle, må vi sørge for at den offentlige helsetjenesten har gode rammer, og begrense de private aktørene. Hvis ikke risikerer vi at pasienter som har god råd, enkle problemer og er bosatt sentralt får et bedre tilbud. Vi må fortsette å jobbe mot det todelte helsevesenet.

SVs viktigste satsninger	Mill. kr.
Sykehusene – bemanning, barnepalliasjon og psykisk helse	1 000
Tannhelse – de yngste, eldste og de som trenger det mest	1 000
Tilskudd til bygg av omsorgsboliger i kommunene	1 020
Forskning på kvinnehelse, samisk helse mm	28

I dette budsjettet bygger vi videre på en av våre viktigste velferdsløft, med SVs tannhelsereform. Tennene er en del av kroppen og nødvendig helsehjelp til tennene skal ikke koste mer enn andre helsetjenester. Vi setter av 1 milliard kroner i 2023, for å få en rask opptrapping og umiddelbar utvidelse av den offentlige tannhelsetjenesten. Personer med store utfordringer, eldre med dårlig tannhelse og de yngste må prioriteres i en innfasing.

Regjeringens usosiale økning i gebyr for manglende oppmøte må fjernes, og investeringstilskuddet for omsorgsboliger må videreføres. Vi støtter også forskning på kvinnehelse, samisk helse og andre minoritetsgrupper

Utdanning for de mange

SFO for alle, uten klasseskiller

Når SFO starter etter skolen, er det flere barn som tusler hjem alene fordi familiene deres ikke har råd til å betale. Dette klasseskillet i skolen må fjernes, derfor er gratis SFO for alle barn på 1. til 4. trinn en av SVs store, prioriterte velferdsreformer. I dette budsjettet fortsetter vi opptrappingen. Vi innfører gratis halvdagsplass

på SFO for alle barn på 2. trinn. På SFO skal barna få god oppfølging og muligheten til å delta i aktiviteter. Da trenger vi flere ansatte med riktig kompetanse. SFO skal være et gratis fellesskap med lek, fysisk aktivitet og kulturtilbud. Et tilbud som utjevner ulikheter.

SVs viktigste satsninger	Mill. kr.
Gratis halvdagsplass SFO	708
3200 flere barnehageplasser	390

Styrking av barnehagene

Barn i barnehage trenger nok barnehagelærere og andre ansatte med kompetanse og forståelse for barns behov. Barna skal ikke være taperne i trange kommunebudsjetter. Derfor opprettholder og styrker vi tilskuddet til kommunene.

uavhengig av foreldrenes inntekt. SV vil stoppe velferdsprofitører og stanse utbyggingen av nye kommersielle barnehager, trappe ned videreføringen av kontrakter med kommersielle selskaper og sørge for at kommunene har, og bruker, forkjøpsrett til private barnehager.

SV vil ha en barnehage som gir alle barn like muligheter og bidrar til å utjevne sosial ulikhet,

Praktisk og variert læring i skolene

Skolen skal gi alle elever like gode muligheter til å lykkes, uavhengig av bakgrunn. SV ønsker mer praktisk og variert læring helt fra barnetrinnene til høyere yrkesfaglig utdanning. Derfor har vi med et løft for både yrkesfagene, praktisk-estetiske fag og praktiske læremetoder i alle fag og mindre stillesitting og ensidig teorifokus. Mer tid og tillit for lærerne med økt bemanning. Mindre testing, pugging og overstyring. SV gir også skolene mulighet til å teste ut alternativer til dagens eksamensordning.

SV prioriterer mer tid, kompetanse og bedre utstyr til de praktisk-estetiske fagene. Blant annet gjennom en ny rentekompensasjonsordning for å utløse investeringer i utstyr og rom. Samtidig kutter vi i nasjonale og internasjonale prøver, testing og pugging.

Elevene må trives på skolen for å lære, derfor legger SV mer fysisk aktivitet inn i skolen. For at den psykiske helsen til hver enkelt elev ivaretas, satser vi på økt bemanning av helsesykepleiere i videregående skole og oppretter flere studieplasser for utdanning av helsesykepleiere.

SVs viktigste satsninger	Mill. kr.
Økt lærlingetilskudd	105
Rekruttere og beholde flere lærere	100
Økt bemanning på skoler i levekårsutsatte områder	75
Utstyr og rom for praktiske og estetiske fag, rentekompensasjonsordning	50
Flere lærere på yrkesfag	100
Flere helsesykepleiere i videregående skole	50

Studentvelferd

At alle skal ha lik rett til utdanning har vært en bærebjelke for det norske samfunnet i etterkrigstida. Å være fulltidsstudent kan ikke være forbeholdt de med velbemidla foreldre. Derfor øker SV studiestøtta til 1,4G. I 2023 vil man derfor som student få utbetalt 14 188 kroner i basislån i måneden. Dette gjør vi som første ledd i en større opptrapping. Etter pandemien er det rekordmange studenter som

oppgir at de sliter med psykisk helse og mangler noen å snakke med. Derfor øker vi støtten til det psykiske helsetilbudet for studenter og aktiviteter i regi av studentfrivilligheten.

SV vil også satse på et løft for fagskolestudentene og vil derfor opprette et nasjonalt studentombud for fagskolestudenter.

Studentvelferd	Mill. kr.
Øke studiestøtten til 1,4 G, start på opptrapping	761,1
Studentombud fagskolestudenter	1
Reversere studieavgiften for internasjonale studenter	75
Psykisk helse og velferdstilbud for studenter	30

Sterke, handlekraftige kommuner

Det bor folk i hele landet, og det skal det gjøre i framtida også. SV vil bygge sterke lokal-samfunn både i bygd og i by. For å få til dette må folk ha mulighet til å bo, arbeide og drive næringsvirksomhet i hele landet. Distrikts-politikk handler om moderne lokalsamfunn der det skapes trygge og gode arbeidsplasser og der folk har nærhet til skole, offentlige servicetilbud, jobber og aktiviteter. Dette kan en god kommuneøkonomi sikre.

Landets kommuner er ulike, men leverer tjenester til innbyggerne fra vugge til grav. Stadig flere oppgaver pålegges kommunene uten medfølgende finansiering, den demografiske utviklingen gir en eldre befolkning og flere viktige velferdsreformer krever store ressurser.

Gjennom en styrket kommuneøkonomi vil SV gi gratis SFO, flere lærere i barnehagene, mer kultur

i skolen, tannhelse dekket av det offentlige, bedre barnevern og skolehelsetjeneste og bedre dekning av særlig ressurskrevende tjenester. I tillegg har kommuner og fylker en sentral rolle i det grønne skiftet, både som tjenesteleverandør og innkjøper. De må redusere klimagassutslipp og gjøre nødvendige tilpasninger til klimaendringene. Derfor setter vi av mer til kompetanseheving, til bedre kollektivtrafikk, til flere gang- og sykkelveier, og til flom- og skredforebygging.

Sterk kommuneøkonomi bidrar til å stabilisere økonomien, redusere arbeidsløshet og gjør kommunesektoren til en bedre samarbeidspartner for næringslivet, i tillegg til å gi befolkningen de tjenester de har krav på.

SVs viktigste satsninger på kommuneøkonomi	Mill. kr
Økt overføring til kommuneramma	2 935
Økt overføring til fylkesramma	2 285
Særlig ressurskrevende tjenester	400

En boligpolitikk for de mange

En trygg og stabil boligsituasjon er avgjørende for et godt liv. Boligmarkedet har blitt en driver for økte ulikheter. Dette vil SV snu.

Bostøtte skal sørge for at også de vanskeligstilte kan få et trygt sted å bo. Reglene for bostøtte må endres slik at flere får tilgang til støtte og de må få dekket større del av bostøttene og strømreregningene.

Det trengs flere og rimeligere boalternativer for unge og lavinnteksthusholdninger. Husbanken må gjenreises som samfunnsutvikler, og kunne bidra til klimakutt og energieffektivitet gjennom lån og tilskuddsordninger til kommuner og

private. SV vil øke låneramma i Husbanken med 6 mrd. kr, slik at også de som ikke får hjelp av foreldre, kan få startlån til å kjøpe egen bolig. Vi vil styrke startlånsordningen og dele den i to. Én ordning for de med betalingsevne, men uten egenkapital og én for vanskeligstilte. Et viktig boligpolitisk grep er skattlegging av eiendom, se omtale tidligere i heftet.

I dag er bare 20 prosent av skolene universelt utformet. Det er diskriminering, og derfor vil SV opprette en tilskuddsordning for universell utforming av skoler, en oppfølging av Veikart – universelt utformet nærscole 2030.

SVs viktigste satsinger bolig	Mill. kr
Økt tilskudd til boligsosiale tiltak	10
Øke bostøtten ved ekstra strømstøtte	979
Tilskudd til universell utforming av skoler, samt heis	106
Øke tilskuddet til flere utleieboliger, leie til eie	80
Tilskudd til Leieboerforeningen	2

Bygge grønne primærnæringer

Jordbruk, skog og fiskerinæringene er hjørnesteinene i samfunnet vårt. Det trengs langt mer innsats på primærnæringene for å sikre sysselsetting og bærekraft. For at disse skal ha gode rammevilkår og inntjening er vi nødt til å satse på klimateknologi og bioøkonomi.

For å sikre fiskerinæringene ønsker vi å utvikle låneordningen for grønn nærskipfart og fiskefartøy og øke føringstilskuddet.

Et jordbruk som tar jorda i bruk og holder landet i hevd skjer kun ved rekruttering til jordbruket, over hele landet. Det har lenge vært en negativ

trend i norsk jordbruk, hvor små bruk går ut av drift og unge ikke slipper til. Dette vil SV snu. Vi setter derfor opp en søknadsbasert ordning for unge som vil starte bruk i Nord-Norge. Videre vil vi øke bevilgningen til ordningen over Landbruks- og matdepartementet til organisasjoner som jobber med formidling om jordbruk, matsikkerhet og matsystemet. Videre ser vi at flere små- og mellomstore bruk trenger langt mer investeringsstøtte for å klare kravet om løsdrift innen 2034.

Grønne primærnæringer	Mill. kr
Føringstilskudd, fisk	10
Grønn skipsfart: Låneordning for nærskipfart og fiskefartøy	50
Investeringsstøtte løsdriftskrav	185
Bionova: biomarin næring	50
Søknadsordning: oppstartstilskudd landbruksdrift Nord-Norge	25

Foto: Ben White, Unsplash

Styrk rettssikkerheten

Kamp mot voldtekt, vold og overgrep

Det er et alvorlig samfunnsproblem at mange mennesker lever med vold, overgrep og trusler. I dette budsjettet sikrer SV tiltak mot vold og overgrep og styrker støtteapparatet for voldsutsatte. SV vil styrke og sikre finansieringen av krisesentrene.

saker, gjennom øremerkede ressurser til politiet, samt en styrking av Statens barnehus. Gjennom økt støtte til organisasjoner og fagmiljøer vil vi jobbe for å bekjempe alle former for vold og overgrep, og støtte kampen mot negativ sosial kontroll.

For mange blir utsatt for voldtekt og overgrep uten at politiet oppklarer sakene. Vi trenger et taktskifte i påtale og etterforskningen av slike

SVs viktigste satsinger	Mill. kr.
Styrke organisasjoners tiltak mot vold og overgrep i nære relasjoner	13
Økt støtte til incest- og voldtektsentrene	5
Styrke påtale og etterforskning på vold og overgrep i politiet	25
Styrke det helhetlige tilbudet ved Statens barnehus	15
Kompetanseheving av dommere på voldtekt, vold og overgrep	5
Økt bruk av omvendt voldsalarm	5
Tiltak mot negativ sosial kontroll og æresvold	10
Styrke krisesentrene (og gi investeringstilskudd gjennom Husbankene til krisesenterbygg)	129

Foto: Unsplash

Pakke for bedre rettssikkerhet

Rettsstaten skal beskytte og hjelpe alle, uavhengig av økonomisk bakgrunn. Vi trenger en rettshjelpsreform for å styrke rettssikkerheten i Norge. I 2022 sørget SV for en historisk økning i inntektsgrensen for fri rettshjelp, økning i salærsatsen og styrket distriktenes tilgang til advokat og sakkyndige. Vi styrket også de frivillige rettshjelpiltakene og sikret at regjeringen må legge frem en ny lov om støtte til rettshjelp i løpet av neste år. I alternativt budsjett for 2023 fortsetter vi denne satsingen på rettssikkerhet gjennom å styrke fri rettshjelp.

Domstolene sikrer grunnleggende rettssikkerhet i samfunnet. SV vil jobbe for faglig sterke domstoler, blant annet på vold- og overgrep, samt oppgradering av lokale rettssteder i hele landet.

Trange budsjetter for kriminalomsorgen over tid har svekket rehabiliteringen av innsatte og forverret arbeidsforholdene til ansatte. For å løfte rehabiliteringen og unngå mer innlåsing og isolasjon må vi styrke bemanningen i kriminalomsorgen, og sikre flere et tilbud om rusmestring.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr.
Oppjustere inntektsgrensen for fri rettshjelp, med mål om at 20 % av befolkningen skal dekkes av ordningen i 2023	176
Øke salærsatsene til advokater og sakkyndige, reversere kuttet i salær til rettstolker, og trappe opp reisegodtgjørelsen	111
Øke tilskudd til spesielle rettshjelpiltak, inkl. etablering av støtteordning for rettslig prøving av utlendingssaker, og advokatordning for innsatte i fengsel	30
Oppgradering av lokale rettssteder og styrking av domstolene	103
Økt bemanning i fengslene for å aktivisere og hindre isolasjon av innsatte, samt opprettelse av plasser i rusmestringsenheter for kvinnelige innsatte	30
Øke tilskudd til frivillige organisasjoner innen ettervern, som Røde Kors nettverk etter soning, RøverRadioen, Way back, Aurora, musikk i fengsel og frihet og Røverhuset.	10
Tiltak mot negativ sosial kontroll og æresvold	10
Styrke krisesentrene (og gi investeringstilskudd gjennom Husbankene til krisesenterbygg)	129

Trygghet

I en urolig tid er trygghet særlig viktig. Trygghet er et velferdsspørsmål og et stort offentlig ansvar. Det handler om å bruke ressurser på å forhindre kriminalitet og forebyggende arbeid. Det handler også om et samfunn med plass til alle. Når mennesker med minoritetsbakgrunn,

funksjonshindrede og skeive opplever uproporsjonalt mye hatkriminalitet må politiet jobbe målrettet for å sikre deres trygghet. Det arbeidet styrker vi i dette budsjettet.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr.
Økt støtte til nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet og øremerke støtte til FRI – Rosa kompetanse justis	17
Styrke tilskuddsordningen for forebygging av kriminalitet blant barn og unge samt tilskuddsordningen for forebygging av radikalisering	5
Styrke Konfliktrådets arbeid med gjenopprettende prosess i saker med ungdomsoppfølging og ungdomsstraff	5
Øke støtten til de frivillige beredskapsorganisasjonene	15

Kultur og frivillighet: limet i samfunnet

Et rikt og mangfoldig kulturliv der alle har mulighet til å delta, krever at vi støtter dem som lager og formidler kunst og kultur, og gjør kunst og kultur mer tilgjengelig der folk bor. I dette budsjettet starter vi opptrappingen til å fylle løftet om at 1 prosent av statsbudsjettet skal gå til kulturen.

Frivilligheten og idretten er blant fellesskapets grunnsteiner. Et viktig tiltak vi tar for å sikre dem er å gjøre momskompensasjonen regelstyrt, og å innføre en rekke virkemidler for å bedre tilgangen på treningsarealer og øvingsrom. Vi mener den lokale frivilligheten må styrkes, og sikres forutsigbarhet.

Kulturfondet, Filmfondet og Fond for lyd og bilde får et nødvendig løft i dette budsjett, slik at vi styrker det frie feltet. Bibliotekene, kulturskolene og fritidsklubbene er viktige arenaer for kultur i kommunene og derfor prioriterer vi dem.

En forutsetning for et rikt kulturliv er en anstendig kunstnerøkonomi. Derfor kommer vi med nye stipendhjemler, styrker vederlagsordningene og gjør ordningen for utstillingshonorarer fast og utvider den.

En sterk og uavhengig presse er viktigere enn på lenge. Etter at mediene har tapt store summer på grunn av pandemi og tapte annonseinntekter, øker vi pressestøtten, og opprettholder momsfritaket på elektroniske nyhetsmedier.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr.
Idrett og frivillighet	178
Styrket kunstnerøkonomi	147
Litteratur, lesing og bibliotek	199
Mediepolitikk	563
Musikk, scenekunst og film	102
Museer og visuell kunst	100

Vi styrker familiene

Kamp mot barnefattigdom

Stadig flere barn vokser opp i fattige familier. Det er en fallitterklæring i et samfunn med så mye rikdom og overskudd. De siste årene har det vært en økning i barnetrygden for barn mellom 0 og 6 år. For å sikre at alle barn får nytte godt av økt barnetrygd, øker vi i dette budsjettet barnetrygden også for de mellom 6–18 år. Vi innfører også søskentillegg i barnetrygden fra barn nummer tre, og øker barnetrygden for enslige forsørgere.

Det første året er viktig for barns oppvekst. I dag er det for stor forskjell på to grupper. På den ene siden de som har krav på engangsstøtte og har lav eller ingen tilknytning til arbeidslivet, på den andre siden de som mottar foreldrepenger og har høy tilknytning til arbeidslivet. Derfor innfører vi en minsteytelse for foreldrepenger på 2G som alle foreldre skal ha rett på som gulv. Vi avvikler også kontantstøtten.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr
Øke barnetrygda og innføre søskentillegg fra og med barn nr. 3	1 922
Minsteytelse på 2G for alle foreldre	238
Øke utvidet barnetrygd til enslige forsørgere med 600 kr. i måneden	698
Barnetillegg AAP økes til 35 kr dagen	160

Et sterkere barnevern, uten profitt

Barnevernet skal handle om å beskytte barn, ikke om å tjene penger. Derfor jobber vi for et barnevern styrt av det offentlige, med langsiktig samarbeid med ideelle aktører. Vi starter i dette budsjettet et barnevernsløft med flere stillinger i det kommunale barnevernet, og økt kapasitet i det statlige barnevernet. Vi begynner arbeidet med å fase ut kommersielle

aktører fra barnevernet, og å avslutte bruken av konkurranseutsetting og anbud i barnevernssektoren. Dette innebærer også å sikre ideelle virksomheter langsiktige avtaler med det offentlige. Barnets beste skal alltid være viktigst, og barn må få økt medvirkning i barnevernet.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr
250 nye stillinger i det kommunale barnevernet	192
Øke kapasiteten i offentlige barnevernstiltak og styrke fosterhjemsarbeidet	160
Tiltak for barns medvirkning i barnevernet, samt innføre mangfoldskontakter	20

Likestilling, diskriminering og antirasisme

SV vil ha et krafttak for likelønn, rett til heltidsstilling og et mer likestilt familieliv. Vi ønsker å legge til rette for gradvis arbeidstidsreduksjon med sekstimersdag med full lønnskompensasjon som mål.

vi FRIs arbeid med Rosa kompetanse justis, og sikrer en stor økning i budsjettet til det nasjonale kompetansemiljøet innenfor hatkriminalitet i politiet.

Rasisme og diskriminering er en trussel mot et godt og trygt samfunn, og må bekjempes. SV vil styrke organisasjonenes arbeid mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer. Terrorangrepet mot London pub har skapt frykt blant mange skeive. I dette budsjettet styrker

Kjønns- og seksualitetsmangfold gir økt frihet for alle, og en mer rettferdig fordeling av makt og muligheter mellom menn og kvinner. Organisasjoner som jobber for rettighetene til kvinner, skeive og minoriteter, er viktige pådrivere for et mer likestilt Norge, og styrkes i dette budsjettet.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr.
Søkbar pott for erfaringer med kortere arbeidstid	50
Økt støtte til Likestillings- og diskrimineringsombudet, Diskrimineringsnemnda, likestillingssentrene, kvinneorganisasjonene og Rosa kompetanse justis	27
Nytt program mot seksuell trakassering	10
Økt støtte til tilskuddsordning mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer	10
Trappe opp den nasjonale TT-ordningen til å nå alle fylker	37

En solidarisk flyktningpolitikk

Hundre millioner mennesker verden over har lagt på flukt fra krig og vold. På imponerende vis har norske kommuner tatt imot tusenvis av ukrainske flyktninger på kort tid. SV støtter helhjertet opp om denne dugnaden. Stat, kommune, næringsliv og frivillig sektor – det siste året har vist at vi i fellesskap kan lykkes i å gi mennesker på flukt et trygt hjem og en meningsfull hverdag. Men gjestfriheten kan ikke begrenses til europeere. SVs solidaritet med folk i nød er global. Norge tar med dette budsjettet imot 5000 kvoteflyktninger hvert år, i tråd med FNs ønsker.

Kvinner, menn og barn lever under uverdige og farlige forhold i flyktningleirer. I Hellas bor det fortsatt sårbare asylsøkere under svært kummerlige og uakseptable forhold. For å avlaste Hellas og andre europeiske land med høye asylankomster må Norge evakuere flyktninger.

For å styrke rettssikkerheten i utlendingsforvaltningen må flere få mulighet til å forklare seg muntlig for Utlendingsnemnda. Vi styrker derfor UNE slik at det skal gjennomføres flere nemndsmøter med muntlig høring. Vi innfører sakkyndige uttalelser i utvisningssaker som gjelder barn, gir barna selvstendige rettshjelpsrettigheter, og innfører en støtteordning for rettslig prøving av utlendingssaker.

Integrering fra dag en

De som søker asyl i Norge, skal ha verdige forhold. Stønaden til beboere som lever på asylmottak må dekke grunnleggende behov. Derfor løfter vi ytelsene til de som bor på mottak. Dette er spesielt viktig for dem som av ulike grunner blir boende der lenge.

Alle barn har rett til beskyttelse, lek og skole. Vi har et særlig ansvar for at barna har det trygt, og får delta i samfunnet, slik at deres liv ikke settes på vent. Vi styrker aktivitetstilbudet og sikrer gratis SFO for barn i asylmottak og sørger for at barnevernet overtar omsorgen for alle de enslige barna. Familier som har kommet bort fra hverandre, skal få være sammen i trygghet. SV vil derfor legge bedre til rette for familiegjenforening for flyktninger.

God integrering forutsetter mulighet til å lære norsk, delta i samfunnet og komme i arbeid. Frivillige organisasjoner gjør en avgjørende jobb og styrkes i vårt budsjett. Støtten til kommunale integreringstiltak økes for å styrke introduksjonsprogrammet og overgang til arbeid og/eller utdanning, og for å inkludere nylig bosatte barn og unge på skolen og fritidsarenaen. Vi øker støtten til Jobbsjansen, og ansetter flere rådgivere som skal jobbe mot negativ sosial kontroll på ungdomsskoler.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr.
Ta imot 5 000 kvoteflyktninger	431
Relokalisere 100 asylsøkere fra Sør-Europa	17
Doble stønaden for beboere på mottak	108
Flere nemndsmøter i UNE med muntlige høringer	30
Jobbsjansen	16
Styrke introduksjonsprogrammet	25

Internasjonal solidaritet i krisetid

Sult, undertrykking og krig. Verden opplever eksploderende ulikhet og den ekstreme fattigdommen øker. Med pandemien og nedstengingen mistet svært mange inntektsgrunnlaget sitt. Så kom krigen i Ukraina og skyhøye internasjonale matvarepriser. Som om ikke dette var nok, har klimaendringene ført til ekstremvær uten sidestykke. Pakistan og Nigeria er rammet av historiske flommer og Afrikas Horn av tørke. Hvert tiende menneske i verden lever nå med sult.

Norge bør bidra mer til internasjonal solidaritet i en tid der Norge har ekstraordinære inntekter fra petroleum, særlig gass. Samtidig har behovet for at Norge yter bistand og viser solidaritet økt betraktelig som følge av den internasjonale situasjonen. Vi kan ikke nå bryte forpliktelsene våre til å bruke minst 1 prosent av Bruttonasjonalinntekt på bistand og utvikling.

I regjeringens budsjettforslag mangler det 14,3 mrd. kroner til bistand for å nå 1 prosent av BNI, når vi regner med flyktningtiltak i Norge og nødhjelp til Ukraina. Støtten til områder utenom Ukraina går derimot ned, og prisøkninger fører i realiteten til enda større kutt.

For å løse disse utfordringene vil SV opprette et humanitært fond, som skal oppkapitaliseres ved hjelp av et midlertidig høyprisbidrag på gass fra sokkelen. Slik kan vi avsette noen av de ekstraordinære inntektene i 2023 til bistand, avhjelpe de store humanitære behovene i verden og opprettholde en samlet bistand på minst 1 prosent av BNI i 2023. Det skal vurderes om et slikt fond kan bidra til en stabil og langsiktig utviklingsfinansiering, og også sikre at Norges bidrag til humanitær nødhjelp følger de faktiske behovene i verden, samtidig

som Norge opprettholder sin forpliktelse til bistandsprosenten. Høyprisbidraget vil gi en inntekt til fondet på 33 mrd. kroner, hvorav 16,5 mrd. kr bokføres i 2023, gitt at gassprisen holder seg over 7 kroner per Sm³.

Regjeringen har foreslått et høyprisbidrag på kraft, og andre land har innført lignende ekstrabeskatninger for både fossile og fornybare energiaktører. Det skulle bare mangle at gassprodusenter på norsk sokkel også bidro ekstra i denne situasjonen.

I tillegg foreslår SV en økning i det ordinære bistandsbudsjettet på om lag 1 mrd. kroner.

Klimaendringer og naturtap truer vårt felles livsgrunnlag, og de fattigste rammes hardest. SV styrker derfor det norske bidraget til globale klimainvesteringer. Vi øker støtten både til utslippskutt og klimatilpasning i utviklingsland. For at finansiering av utslippskutt ikke skal gå på bekostning av bekjemping av fattigdom tar vi klimainvesteringsfondet ut av utviklingsbudsjettet.

Krigen i Ukraina, militærjuntaens jerngrep i Myanmar, Talibans undertrykking av kvinner i Afghanistan og det iranske regimets harde angrep på demonstranter: Demokratiet er på vikende front flere steder i verden og folkeretten og menneskerettene står under sterkt press. Fred, demokrati og rettferdighet avhenger av et sterkt sivilsamfunn. SV øker derfor støtten til menneskerettsforkjempere, sivilsamfunn og demokratibevegelser.

SVs viktigste satsinger	Mill. kr
Styrke Skatt for utvikling, inkl. økt støtte til FNs skattekomité	248
Menneskerettigheter og sivil samfunn	520
Øke kjernestøtten til UNDP	50
Jordreform i Colombia	300
Utdanning og helse	300
Tilskuddsordning for nedrusting, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet	20
Tilskuddsordning for fredsarbeid	10
Humanitære konsekvenser av atomvåpen	50
Afghanistan	80
Midtøsten og Nord-Afrika	175

Økt beredskap og forsvarsevne

Sikkerhet er mer enn militært forsvar. I en tid med økt stormaktrivalisering og konkurranse om knappe ressurser i verden, må vi ruste opp totalberedskapen og evnen til å møte ulike typer av trusler og mangler. Norge kan ikke kjøpe sikkerhet på det internasjonale markedet, vi må styrke vår egen forsvarsevne og beredskap.

Det norske forsvaret har blitt bygd ned de siste tiåra, og vi er i ferd med å miste verdifull kompetanse fordi erfarne folk forlater Forsvaret. SV ønsker et sterkt nasjonalt forsvar med balanse mellom forsvarsgrenene og evne til å hevde vår suverenitet. Regjeringens rådyre kampflykjøp har parallelt med kutt i drift og bemanning ført til at Forsvaret mangler og mister personell. SV vil styrke bemanningen i Forsvaret, vi satser særlig på Heimevernet og vi vil kalle flere inn til førstegangstjeneste.

SVs viktigste satsinger	Mill. Kr.
500 flere soldater og befal i Heimevernet	45
Materiell, logistikk, øving og trening i Heimevernet	170
200 flere årsverk i Forsvaret	229
En ekstra besetning i Kystvakten	37
Flere innkalt til førstegangstjeneste	620
Våpen, ammunisjon, uniformer og reservedeler	153
Cyberforsvaret	400

Etterretningstrusselen og risikoen for hybride angrep er forhøyet. SV mener det er viktig å holde kontroll over sentrale funksjoner og mener privatiseringen i Forsvaret må stoppe. Drift og vedlikehold av IKT-systemene må skje i offentlig regi.

Det russiske regimets trusler om bruk av kjernevåpen har aktualisert SVs atomvåpenpolitikk. Norge bør tilslutte seg atomvåpenforbudet. Informasjon og debatt om forsvarspolitik og nedrustning er viktig i et demokrati. SV vil styrke tilskuddsordningene til sivilsamfunnsorganisasjoner som arbeider med disse temaene.

SVs klimabudsjett 2023

Norge trenger et klimabudsjett. Regjeringen har lagt fram en grønn bok. Den styrker rapporteringen av statsbudsjett opp mot klimamålene. Det er likevel en lang vei å gå. Vi trenger et statsbudsjett som konkret viser klimateffekten av tiltak, slik at Stortinget kan vite hvordan vi bruker felleskapets midler for å nå målene. Hva som fungerer og hva som ikke gjør det.

SVs klimabudsjett viser hvordan SVs politikk og alternative budsjett vil bidra til å kutte 70 prosent av Norges utslipp innen 2030, basert på tilgjengelig informasjon om beregning av utslippseffekter. Det er stor usikkerhet knyttet til anslagene.

Hvis dette budsjettet følges, kutter vi antakelig 70 % av alle Norges utslipp innen 2030. Da må alle kuttene som skisseres, gjennomføres.

De aller fleste klimatiltakene må settes i gang allerede i 2023. For det første fordi vi kutter mye mer i klimagassutslippene totalt om vi gjennomfører kuttene tidligere og bruker mindre av det vi totalt kan slippe ut frem til 2030. For det andre tar det ofte litt tid før vi ser om et gjennomført klimatiltak fører til de antatte

utslippsreduksjonene. For det tredje fordi vi kan få flere overraskelser som den daværende regjeringen fikk i fjor: Det viste seg at det var en del utslipp som ikke hadde blitt regnet med. Utslippene våre var større enn vi visste. Usikkerheten knyttet til anslagene er derfor en god grunn til å kutte mer tidligere.

Klimabudsjettet har vektlagt direkte klimagassutslipp i Norge. Det vil si at vi ikke har regnet med utslipp fra arealendringer som følge av utbygginger, indirekte utslipp som følge av import av varer eller eksporterte utslipp i form av norskprodusert olje og gass som brennes i utlandet. Norskprodusert fossil energi som brennes i utlandet står for om lag ti ganger så store utslipp som hele Norges direkte klimagassutslipp. Men de er vanskelige å regne på, og alle offentlige utredninger som vi har måttet bruke har tatt utgangspunkt i territoriale utslipp. Utslipp fra arealendring og indirekte og eksporterte utslipp regnes heller ikke inn i klimamålet om hvor store innenlandske kutt vi skal gjøre.

I sum har derfor ikke klimabudsjettet fokusert på disse utslippskuttene. Men de er også svært viktige for å løse klimakrisen.

Hovedgrep for å redusere utslippene

Her er våre hovedgrep i alternativt budsjett for å nå klimamålet vårt:

- **Øke CO2-avgiften med 50 % fra i fjor.** Svært mange av tiltakene er avhengig av en høy CO2- avgift – eller en høy karbonpris – for å få ned utslippene, spesielt på de store industribedriftene og andre store punktutslipp.
- **Øke Enova-tilskuddene med 850 millioner.** Enova er i dag et av de viktigste virkemidlene for å utløse nye klimaprojekter og sørge for en kraftigere energieffektivisering som er nødvendig for å få tilstrekkelig elektrisitet.
- **Klimasats i kommunene.** Vi viderefører og øker tilskuddene til Klimasats med 300 millioner kroner. Dette er et svært viktig tiltak for å få gjennomført klimatiltak i fylker og kommuner.
- **Opprette og tilføre 30 milliarder til en grønn investeringsbank.** Dette vil bidra til å utvikle ny teknologi og gjøre det lønnsomt for selskap å gjennomføre grønn omstilling.
- **Investeringer i kollektiv og jernbane og høyere avgift på fossilt drivstoff.** I transportsektoren så er de store virkemidlene nye investeringer i kollektiv og jernbane heller enn i motorvei, og høyere avgifter på fossilt drivstoff.
- **Karbonfangst og -lagring.** Å få i gang karbonfangst og -lagring på avfallsanlegg og i industrien så raskt som mulig vil være avgjørende for å få gjennomført prosjektene innen 2030. Vi gir derfor 300 millioner mer i 2023, og innfører krav om at deler av CO2-kompensasjonsordningen skal gå til klimatiltak
- **Økt CO2-avgift på sokkelen og elektrifisering.** I petroleumssektoren er hovedtiltaket økt CO2-avgift på sokkelen og elektrifisering av installasjonene. I tillegg fjerner SV oljeindustriens gunstige skattefordeler, og innfører en utvinningsavgift som kan gå til omstilling og vil gjøre noe utvinning ulønnsom.

I tillegg forutsetter klimabudsjettet at vi gjennomfører en rekke reguleringer som ikke trenger budsjettbevilgninger.

Kort om metode for utregning

Mange av klimatiltakene er basert på Klimakur 2030. En utfordring er at mange av disse ikke har noen klar plan for hvilke virkemidler som er tilstrekkelig for å gjennomføre klimatiltaket. For eksempel kan vi vite hvor mange tonn CO2 vi kan spare ved å halvere matsvinnet, men ikke nøyaktig hvilke virkemidler som må til for å lykkes. Tallgrunnlaget fra Klimakur begynner også å bli noe utdatert, det finnes likevel ikke noen bedre helhetlige analyser.

Grunnet manglende konkrete tall på virkemidler, er det vanskelig å gi noe estimat på hvor store utslippskutt SVs alternative statsbudsjett vil gi. Mange tiltak baserer seg på at de samme postene økes. Det vil derfor være vanskelig å beskrive nøyaktig hvilke tiltak som blir gjennomført ved å

øke posten. For å få bedre beregninger på dette er man derfor avhengig av at regjeringen prioriterer videre utvikling av klimabudsjett som virkemiddel for å styre klimapolitikken. Jo mer prioritert klimapolitikk er i norsk politikk, jo mer vil vi vite om hva som er riktige virkemidler.

Klimabudsjettet tar utgangspunkt i regjeringens referansebane for hvordan norske utslipp vil utvikle seg fram mot 2030. Denne referansebanen sier noe om hvordan utslippene vil utvikle seg i tråd med klimapolitikken fra 2022. Ifølge denne referansebanen vil Norges utslipp reduseres med 12,8 millioner tonn CO2 i 2030, relativt til 1990.

SVs klimabudsjett

Under følger en liste over SVs klimatiltak i årets alternative budsjett utover dagens klimapolitikk. Tallene for utslippskutt angir kuttpotensial i 2030 i millioner tonn CO2-ekvivalenter.

Transport	Kutt i 2030	Våre tiltak
Vegtransport		
100 % av nye, lette varebiler er elektriske innen 2025, 100 % av nye tunge varebiler elektriske innen 2030 og 100% av nye lastebiler er el- eller hydrogen i 2030 og 10 % trekkvogner på biogass	0,86	Vi øker overføringene til Enova, øker CO2-avgiften, og øker innkjøps og drivstoffavgiftene for fossile biler. Vi vil innføre avgiftsfritak for nullutslipps vare- og lastebiler, opprette nullutslippssoner i de store byene og stille grønne krav til offentlige innkjøp.
50 % reduksjon i personbilkilometer i de store byene og nullvekst i resten av landet	1,28	Vi øker statens andel til 80% i de store kollektivprosjektene i byene, styrke kollektivtransporten i mellomstore byer med 250 millioner og gir 500 millioner for å unngå rutekutt. Vi vil få flere byvekstavtaler og en sykkelsatsning på 250 mill. Vi øker CO2-avgiften, den fossile veibruksavgiften og engangsavgiften for fossile biler.
Nullutslippskrav i offentlige innkjøp av transporttjenester4	0,10	Vi vil stille krav til nullutslippsløsninger i offentlige innkjøp av transporttjenester.
100 % av nye bybusser er elektriske i 2025	0,22	Vi styrker kollektivtrafikk i byene med godt over en milliard kroner.
Elektrifisering av alle nye personbiler utover regjeringens mål	0,08	Vi setter av 100 mill. til flere ladestasjoner, høyere engangsavgift for fossile biler og øker CO2-avgiften. Vi øker engangsavgiften for ladbare hybrider og går mot flere av avgiftsøkningene på elbil.
75% av nye langdistansebusser er el eller hydrogen	0,06	Vi øker CO2- avgiften og legger til rette for bedre ladeinfrastruktur. Bidrar til teknologiutvikling ved å sette av 30 mrd. til en grønn investeringsbank, 200 mill. ekstra til miljøteknologien
45% av nye motorsykler er elektriske	0,01	Vi øker CO2-avgiften og veibruksavgiften.
Sjøtransport		
Elektrifisering av havbruksnæringen	0,37	Innføre en låneordning for lavutslippsteknologi i fiskeri og nærskipsfart, innfører en avgift tilsvarende veibruksavgift på dieselbåter og øker CO2-avgiften. Stiller krav i konsesjoner.
Få mer avansert biodrivstoff i skipsfarten	0,26	Øker direkteinvesteringene til bioøkonomi med 50 mill. Øker CO2-avgiften og stiller omsetningskrav til mer biodrivstoffinnblanding.
Krav om nullutslippsferger	0,18	Øker tilskuddet til fylkeskommunene med 300 mill for støtte til lavutslippshurtigbåter og -ferger og for å erstatte fossil kollektivtrafikk med fornybar, innfører krav og øker CO2-avgiften.

Transport	Kutt i 2030	Våre tiltak
Redusere utslippene fra cruisetrafikk i Norge med 70%	0,21	Øker tilskuddet til miljøvennlige havner med 50 mill. kroner, og øker CO2 avgiften. Vi gir kommunene mulighet til å si nei til anløp, og stiller krav om nullutslipp ved anløp til verdenarvfjorder og laksefjorder innen 2026 og bygger ut nett.
Krav til nullutslippsløsninger for offshore-supply skip i utvinningstillatelser	0,15	Innføre en låneordning for lavutslippsteknologi i fiskeri og nærskipsfart,, øker CO2-avgiften på sokkelen, stiller krav i tillatelsene, og reduserer aktiviteten på sokkelen,
Landstrøm til skip i norske havner	0,15	Øker med 50 mill. kroner til mer miljøvennlige havner og stiller krav til skipene for å bruke havnene.
Hjemfall av trålkvoter i nord til elektrisk sjark	0,14	Innføre en låneordning for lavutslippsteknologi i fiskeri og nærskipsfart, og vil ha hjemfall av trålkvoter til kystflåten.
Flytte gods fra vei til sjø og bane	0,11	Øker støtten for gods på bane med 30 mill. og gods på sjø med 10 mill. kroner. Øker CO2-avgiften og utreder engangsavgift på tunge lastebiler.
Redusere fossil fritidsbåtbruk	0,13	Vi øker grunnavgiften på mineralolje og utreder avgift tilsvarende veibruksavgift på dieselbåter, båtmotoravgift og forbud mot svært forurensende motorer og fartsgrenser som kan få ned forbruket. Krav til at nykjøp av båter skal være nullutslipp i 2030.
Innføre nullutslippshurtigbåter	0,08	Øker tilskuddet til fylkeskommunene for støtte til lavutslippshurtigbåter og -ferger og utslippsfri kollektivtrafikk med 300 mill. kroner og øker CO2-avgiften.
Elektrifisering av sjark	0,05	Bevilger 50 millioner ekstra til den grønne låneordningen for nærskipsfart og fiskefartøy. Øker Enova-midlene med 850 mill.
Energieffektivisering i havbruk, sjøfart og fiskeri	0,03	Øker CO2-avgiften, setter av 50 mill. til mer miljøvennlige havner og starter en låneordning for lavutslippsteknologi.
Flytrafikk		
Kutte 70 % av utslippene i flytrafikken beregnet fra 2005	0,91	Øker flypassasjeravgiften og stiller omsetningskrav til biodrivstoff. øker satsingen på jernbane og nattog med over 1 mrd. Stille krav om nullutslipp på kortbanenettet, og utvikle elektriske fly.
Tog		
Erstatte gjenværende dieseltogstrekninger med fossilfritt alternativ	0,04	Øke jernbaneinvesteringene. Rørosbanen, Solørbanen, Raumabanen og Nordlandsbanen skal elektrifiseres

Transport	Kutt i 2030	Våre tiltak
Annet		
Økt bruk av avansert biodrivstoff	0,50	Stiller krav til høyere omsetningskrav, innfører fritak for veibruksavgift for avansert biodrivstoff utover omsetningskravet.
Elektrifisere alle nye ikke-veigående maskiner fra 2030	0,27	Øker tilskudd til Enova med 850 millioner kroner, øker CO2-avgiften og stiller krav om nullutslipp i offentlige anbud.
Forbedret logistikk i varetransporten	0,27	Øker tilskudd til Enova med 850 millioner, setter av 300 mill. ekstra til lokale klimatiltak. Vi stiller krav om nullutslipp i offentlige anbud.
Totalt transport	6,46	

Petroleumsvirksomhet	Kutt i 2030	Våre tiltak
Redusere utslippene i petroleumsproduksjonen	3,4	Vi stiller strenge lønnsomhets- og miljøkrav, kutter petroleumsprosjekter i Innovasjon Norge, innfører produksjonsavgift og øker CO2-avgiften, og fornyer ikke konsesjoner som strider med 1,5 gradersmålet.
Elektrifisere sokkelen ⁷	2,9	Vi øker CO2-avgiften og tilskudd til Enova, stiller krav om elektrifisering og setter igang satsing på flytende havvind. Omstillingsfond for sokkelen.
Redusert fakling ⁸	0,9	Utreder og innfører økonomiske sanksjoner mot fakling, stiller strengere krav og øker overvåkingen i Miljødirektoratet.
Tekniske tiltak i oljevirksomheten	0,2	Vi øker CO2-avgiften, utreder flere utslippsavgifter.
Fjerne utslipp fra leteboring	0,16	Vi vil ikke gi noen flere tillatelser til leteboring.
Totalt petroleumsvirksomhet	7,56	

Industri og næringsliv	Kutt i 2030	Våre tiltak
CO2-fangst på avfallsforbrenning	1,31	300 mill. til å utrede CCS i Trondheim, Bergen, Kristiansand, Fredrikstad, Ålesund, Gjøvik, Tromsø og Stavanger. Bidrar til teknologiutvikling ved å sette av 30 mrd. til en grønn investeringsbank, 200 mill. ekstra til miljøteknologiordningen, og øker grønn forskning kraftig.
Karbonfangst på raffineriet på Mongstad	0,62	Vi setter av penger til å utrede CCS, se punktet over.
Utrede og innføre karbonfangst i kalkproduksjon	0,28	Vi vil øke bevilgningene til CCS.
Anvendelse av hydrogen- og nullutsluppløsninger i industri	0,14	Vi bevilger 30 mrd. til en grønn investeringsbank, bevilger ekstra 100 mill. til Siva, 200 mill. til Miljøteknologiordningen og øker Enovamidlene. Vi ønsker differansekontrakter på hydrogen. Innfører krav om klimatiltak i CO2 kompensasjonsordningen.
Trekull til industri	0,83	Vi øker CO2-avgiften og Enovamidlene og stiller krav om bruk og innblanding av trekull. Innfører krav om klimatiltak i CO2 kompensasjonsordningengen.
Elektrifisering av industri	0,12	Vi øker Enovamidlene og CO2-avgiften, og øker midlene til grønn forskning. Innfører krav om klimatiltak i CO2 kompensasjonsordningengen.
Elektrifisering av Yara Porsgrunn	1	Vi øker Enovamidlene med 100 mill. for å få i gang et fangstprosjekt, og øker CO2-avgiften samt innfører krav om klimatiltak i CO2 kompensasjonsordningen
Energieffektivisering og utfasing av fossil varme i industrien	0,28	Vi øker Enovamidlene og innfører forbud mot fossil oppvarming i industrien innen 2030.
Klimatiltak i aluminiumsindustrien	0,52	Vi øker Enovamidlene, miljøteknologiordningen og avgiftene på PFK. samt innfører krav om klimatiltak i CO2 kompensasjonsordningen
Klimatiltak i sementindustrien	0,16	Vi øker CO2-avgiften, Enovamidlenn og Miljøteknologiordningen samt innfører krav om klimatiltak i CO2 kompensasjonsordningen
Klimatiltak i raffinerier	0,44	Vi øker Enovastøtten, Miljøteknologiordningen og CO2-avgiften. Vi stiller krav om gjenvinning av varme fra røykgass og krav om redusert fakling.
Klimatiltak i asfaltindustrien	0,1	Vi øker CO2-avgiften, Enovastøtten og Miljøteknologiordningen og stiller strengere krav til bruk av beste tilgjengelige teknologi, og setter av 100 millioner til grønn forskning.
Omstille fjernvarme fra gass til elektrisitet	0,08	Vi øker CO2-avgiften og stiller krav til bransjen.
Redusere lystgassutslipp	0,08	Vi øker Enovastøtten og utreder avgift på utslipp av lystgass.
Omstille fjernvarme fra fossil olje til bio	0,04	Vi øker CO2-avgiften og stiller krav til bransjen.
Totalt industri og næringsliv	6	

Jordbruk	Kutt i 2030	Våre tiltak
Redusere utslipp fra kjøttproduksjon	0,9	Vi legger til rette for mindre kjøttforbruk i tråd med kostholdsrådene og mer lokalproduserte grønnsaker. Vi gjør det mer fordelaktig å ha færre dyr ved å vri produksjonsmål fra volum til areal. Vi øker beitetilskudd og stiller krav til uteareal for gris og høns.
Tilbakefør 100 000 dekar av dårlig organisk jord til myr	0,3	Vi setter av 30 millioner ekstra til restaurering av myr og legger om tilskuddsordningene slik at bønder kan søke om støtte til tilbakeføring av myr.
Elektrifisering og biodrivstoff i transport, maskineri og oppvarming	0,3	Vi øker CO2-avgiften og bevilgningene til Enova, samt utvider mandatet til Bionova samt utløser potensiale for fornybar energiproduksjon fra biogass og solceller på gårdsbruk.
Mer fangvekster og mindre kunstgjødselbruk	0,1	Vi vil legge om tilskuddsordningene for å gjøre det fordelaktig å ta i bruk metoder med fangvekster, sikre økt støtte til bruk av biokull gjennom Bionova og innfører avgift på mineralgjødsel.
Mindre utslipp fra gjødsel	0,08	Vi vil endre tilskuddsordningene, endre husdyrgjødslingstidspunkt og innføre avgift på mineralgjødsel.
Totalt jordbruk	1,68	

Andre sektorer	Kutt i 2030	Våre tiltak
Utslippsfrie bygg- og anleggsplasser	0,65	Vi øker Enovastøtten, stiller krav til offentlige innkjøp og bruk av bærekraftig fornybart drivstoff. Vi innfører forbud mot fossil varme.
Mer enn halvere matsvinnet	0,33	Vi må følge opp bransjeavtalen for mat, gjennomføre holdningskampanjer og utrede en matkastelov.
Fase ut fossil gassoppvarming i bygg	0,11	Vi øker Enovastøtten og øker planene for produksjon av avansert biodrivstoff i Norge.
Raskere utskifting av vedovner	0,1	Vi må sørge for tilskuddsordning og innføre forbud mot forurensende ovner i soner med høy luftforurensning.
Øke uttak av metan fra avfallsdeponi	0,08	Vi kartlegger gamle deponier og øker Enovastøtten.
Nullutslippsenergi i Longyearbyen	0,07	Utfasing av kullkraftverket er igangsatt. Vi stiller krav til ny bærekraftig energitilførsel.
Øke utsorteringen av plastavfall	0,07	Vi utreder en materialavgift på jomfruelige produkter og stiller krav til materialgjenvinning.

Andre sektorer	Kutt i 2030	Våre tiltak
Øke innsamlingen og destruksjonen av hydrofluorkarboner (HFK)	0,03	Vi må gjennomføre holdningskampanjer og opprette flere returpunkter. Økt avgift på HFK.
Stans i nydyrking av myr	0,02	Vi vil opprettholde forbudet mot nydyrking av myr og stoppe nedbygging av myr også innen andre sektorer, vi ønsker også forbud mot uttak og omsetning av torv.
Øke gjenvinningen av tekstiler	0,02	Vi utreder pant eller pris på tekstiler, og stiller krav til materialgjenvinning.
Totalt andre sektorer	1,48	

Samla utslippskutt

Alle utslippskuttene kan sammenfattes i følgende tabell:

Klimatiltak etter sektor	Kutt
Transport	6,46
Petroleum	7,56
Industri og næringsliv	6
Jordbruk	1,68
Andre sektorer	1,48
Sum	23,18

Totale utslippskutt parti + referansebane	35,98	0,249027237
Prosentvis kutt relativt til 1990	70,0 %	
Norges utslipp i 1990	51,4	

Prioriteringer

Alle beløp er sammenlignet med regjeringens forslag til statsbudsjett, Prop. 1 S (2022-2023) og Prop. 1 LS (2022-2023).

Rammeområde 1: Statsforvaltning

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
KDD	1	1	Redusere apanasjen for å ta ut utgifter til drift og utvikling av de private eiendommene	-5
KDD	2	1	Redusere apanasjen for å ta ut utgifter til drift og utvikling av de private eiendommene	-5
KDD	1	50	Kutt i det kongelige hoff	-15
FIN	20	1	Kutt i statsministerens kontor	-12
FIN	21	1	Kutt i statsrådet	-20
KDD	2445	30	Opprettholde fremdrift nytt bygg Griegakademiet	10
Sum rammeområde 1				-47,0

Rammeområde 2: Familie og forbruker

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Barn/familie				
BFD	845	70	Øke barnetrygden for barn fra 6-18 år til 15000 kr i året (økning på 196 kr i måneden). Innføring 1. mars	1 504
BFD	845	70	Innføre søskentillegg i barnetrygden på 527 kr. i måneden fra og med barn nummer tre. Innføring 1. juni	417,7
BFD	845	70	Øke utvidet barnetrygd til enslige forsørgere med 600 kr i måneden	698
BFD	2530	70	Minsteytelse foreldrepenger til alle på 2G fra 1. juli	238
BFD	855	1	Øke kapasiteten med flere plasser i offentlige barnevernstiltak i det statlige barnevernet, for å kunne avvikle avtaler med kommersielle aktører.	150
BFD	854	71	Nytt program for barns medvirkning og kunnskap i barnevernet	5

BFD	854	61	Pilotprosjekt med mangfoldskontakter i barnevernet	10
BFD	855	1	Styrking av det statlige barnevernets fosterhjemsarbeid	10
BFD	856	1	Gi barnevernet omsorgsansvaret for enslige mindreårige asylsøkere 15-18 år fra 1. juli	308
BFD	846	70	Etablerings- og rekrutteringsordning fritidsklubber	10
BFD	854	60	Økt bemanning i det kommunale barnevernet på 250 stillinger. Første del av opptrapping mot 1000 nye stillinger	192
BFD	846	70	Oppstart nasjonalt kompetansesenter for ungdomsarbeid- og medvirkning ved Tvibit, Tromsø	4
Voldsforebygging				
BFD	840	21	Tiltak mot negativ sosial kontroll og æresrelatert vold	10
BFD	840	61	Støtte til incest- og voldtektssentrene	5
BFD	840	70	Økt støtte til voldsforebyggende tiltak	10
BFD	840	21	Mentorordning for voldsutsatte/ressursvenn for likestilling i regi av NKS	1
BFD	840	21	Informasjonskampanje om krisesenter og andre hjelpetilbud for voldsutsatte	1
BFD	840	70	Krisesentersekretariatet, driftstilskudd	3
BFD	840	74 (ny)	Oppstart av investeringstilskudd i Husbanken til bygg/bygningsmessig oppgradering av krisesenter	25
Inndekninger				
BFD	2530	71	Avvikle engangsstønaden fra 1. juli og erstatte med minsteytelse for alle	-375
BFD	855	22	Kutt i kjøp av private barneverntjenester, ideelle aktører skjermes	-100
BFD	844	70	Avvikle kontantstøtten fra 1. juli	-578
Sum rammeområde 2				2 548,7

Rammeområde 3: Kultur

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Idrett og frivillighet				
KUD	315	86	Nabolagsklubber	10
KUD	315	60	Frivilligsentraler	5
KUD	315	70	Tilskudd til frivillige organisasjoner	3
KUD	315	79 (ny)	Styrke søknadspotten Kulturrom	50
KUD	315	87 (ny)	Tilskuddsordning nærmiljøanlegg idrett	55
KUD	315	85 (ny)	Tilskuddsordning til drift av klubber i levekårsutstatte områder	55
Kunstnerøkonomi og kultur i hele landet				
KUD	320	72	60 nye hjemler kunstnerstipend	20,5
KUD	320	74	Norsk skuespiller- og danseallianse (SKUDA)	6,5
KUD	320	74	Opprettelse Musikerallianse	10
KUD	337	71	Utstillingshonorar permanent ordning, opptopping	20
KUD	325	74 (ny)	Regionale kulturfond, statlig bidrag til opptopping	10
KUD	320	55	Styrke Norsk kulturfond	30
KUD	325	79 (ny)	Strømsøtteordning for kunsthåndverkere	50
Litteratur og lesing				
KUD	320	55	Innkjøpsordning for skolebibliotek	4
KUD	320	55	Styrket innkjøpsordning sakprosa	25
KUD	326	76 (ny)	Nasjonal lesestrategi	20
Medier				
KUD	335	71	Økt mediestøtte	58
KUD	335	74	Tilskudd til lokalradioene	7
KUD	335	74	Nynorsk avissenter i Førde	0,3
KUD	335	75 (ny)	Pressestøtte til samiske aviser	6
KUD	335	71	Distribusjonsordning aviser i distriktene	5
Film				
KUD	334	50	Filmfondet	20
KUD	334	73	Filmsentre og filmfond regionalt	15
KUD	334	73	Samisk filminstitutt	3

Musikk- og scenekunst				
KUD	320	75	Ny søkbar ordning for etablerte scenekunstkompanier	15
KUD	323	70	Styrke Scenekunstbruket og opprettelse av Musikkbruket	15
KUD	323	79(ny)	Søkbar pott til de store orkestrene for å benytte ny, norsk musikk	1
KUD	323	70	Operalåven i Hallingdal	1,9
KUD	323	70	Opera Østfold	2,5
KUD	323	70	Norske Blåseensemble	3
KUD	320	75	Studium Actoris	1
KUD	320	74	Verdensbro	1
KUD	322	70	Prosjektering Verftets utvidelse med Dikkedokken	10
KUD	323	70	Lyngheisenteret - naturrom Lygre	3
KUD	323	70	Stiftelsen Kååå kverulantkatedralen	1,3
KUD	323	70	Friluftsteateret Elden	1
KUD	323	70	Det Vestnorske Teatret	3,5
KUD	323	70	Teater Vestland	2
KUD	323	70	Teater Manu	1
KUD	323	70	Kvææniteattri	2
Museer og visuell kunst				
KUD	328	78	Regionale prosjektmidler for visuell kunst	10
KUD	328	70	Norsk Skogfinsk museum	1
KUD	328	70	KODE	10
KUD	328	70	Dalane Folkemuseum	2,8
KUD	328	70	Sør-Troms museum, drift Anna Rogde	2
KUD	322	70	Jøssingfjord Vitenmuseum, investeringstilskudd	10
KUD	328	70	Doktortjønnå	2,8
KUD	328	70	Ibsen-senteret	30
KUD	320	74	Likestillings- og mangfoldspott for kulturlivet, administrert av Balansekunst	7
KUD	334	21	Teksting av dubbet film	0,3
KUD	320	74	Safemuse -residenser for forfulgte og truede kunstnere	3,4
KUD	328	70	Bodø bymuseum, universell utforming av vernet bygg	8
KUD	322	70	Sør-Troms Museum, Outsider Art	3
KUD	328	70	Olavshallen	10
Kulturminner				
KLD	1 429	74	Fartøyvern	10
KLD	1 432	50	Norsk kulturminnefond	15

Likestilling				
KUD	351	70	Trepartssamarbeid for likestilling i arbeidslivet	5
KUD	353	50	Styrke bemanningen i Likestillings-og diskrimineringsombudet	10
KUD	350	1	Styrke bemanningen i Diskrimineringsnemnda	5
KUD	351	73	Styrke Likestillingssentrene	10
KUD	351	70	Økt støtte til kvinneorganisasjonene	5
KUD	351	70	Økt støtte til tilskuddsordning mot rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer	10
KUD	351	70	Nytt program mot seksuell trakassering	10
Inndekninger				
KUD	325	71	Kultur som næring flyttes til Innovasjon Norge	-25
KUD	325	1	Kulturtanken	-30
KUD	334	72	Flytte filminsentivordnignen til Innovasjon Norge	-39,5
Sum rammeområde 3				638,3

Rammeområde 4: Utenriks

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Global rettferd i krisetid				
UD	161	72	Skatt for utvikling	232,5
UD	161	72	FNs skattekomité	15
UD	172	73	Internasjonale gjeldsslettemekanismer	30
Menneskerettigheter og demokrati				
UD	152	70	Menneskerettigheter	50
UD	170	70	Sivilt samfunn	100
UD	159	71	Menneskerettigheter og demokratiarbeid i Europa og Sentral-Asia	50
UD	159	76	Menneskerettigheter og demokratiarbeid i Myanmar	30
UD	159	75	Menneskerettigheter og demokratiarbeid i Afrika	260
UD	159	77	Menneskerettigheter og demokratiarbeid i Latin-Amerika	30
Langsiktig utviklingssamarbeid				
UD	160	70	Helse	100
UD	161	70	Utdanning	200
UD	171	70	UNDP	50
UD	171	71	UNICEF	50
UD	159	72	Afghanistan	80
UD	159	70	Midt-Østen'' og Nord-Afrika	175

Fred og nedrustning				
UD	118	72	Tilskuddsordningen for nedrusting, ikke-spredning og kjernefysisk sikkerhet (hvorav 2,5 mill. kroner øremerkes til Nei til atomvåpen, 3 mill. kroner til Norske leger mot atomvåpen, 1,8 mill. kroner til Norges Fredsråd, og 1,6 mill. kroner i prosjektstøtte til Norsk Folkehjelps arbeid med forskningsrapporten Nuclear Ban Monitor)	20
UD	118	75(ny)	Tilskuddsordning for fredsarbeid	10
UD	118	76(ny)	Humanitære konsekvenser av atomvåpen	50
UD	159	77	Jordreform i Colombia	300
UD	153	70	Flyktninger og internt fordrevne	50
UD	151	72	Stabilisering av land i krise og konflikt	100
Klima				
UD	119(ny)	76(ny)	Klimainvesteringsfondet, risikokapital	250
UD	162	72	Fornybar energi	58
UD	159	76	Klimatilpasning i Afrika	100
UD	159	75	Klimatilpasning i Asia	100
Annet				
UD	118	74	EU-opplysning (Europabevegelsen og Nei til EU)	5
Inndekning				
UD	162	75	Norfund tapsavsetting	-100
UD	172	71	Regionale banker og fond	-400
UD	172	70	Verdensbanken	-475,5
UD	162	70	Næringsutvikling og handel	-324,5
UD	115	21	Fremming av norsk næringsliv i utlandet	-18
UD	115	71	Fremming av norsk næringsliv i utlandet	-9
Sum rammeområde 4				1 168,5
90-poster				
UD	119(ny)	96(ny)	Klimainvesteringsfondet, kapitalinnskudd	750
UD	162	95	Norfund grunnfondskapital ved investeringer i utviklingsland	-300

Rammeområde 5: Justis

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Fri rettshjelp				
JD	470	1	Oppjustere inntektsgrensen for fri rettshjelp, med mål om 20 % dekningsgrad.	176
JD	414	1	Rette opp kutt i salær til tolker	1
JD	466	1	Rette opp kutt i salær til tolker	13,5
JD	470	1	Rette opp i kutt i salær til tolker	6,5
JD	414	1	Øke salærsatsen til advokater og sakkyndige med 37 kroner	6,6
JD	466	1	Øke salærsatsen til advokater og sakkyndige med 37 kroner	34,2
JD	470	1	Øke salærsatsen til advokater og sakkyndige med 37 kroner	17,4
JD	469	21	Øke salærsatsen til advokater og sakkyndige med 37 kroner	1,2
JD	470	1	Øke reisegodtgjørelse til advokater, sakkyndige og tolker	30
JD	470	72	Øke tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak, som bl.a. Juss-buss, Gatejuristen, JURK og NOAS.	10
JD	470	1	Ny advokatordning for innsatte i norske fengsler	15
JD	470	1	Ny ordning for rettslig prøving av utlendingssaker	5
Domstoler				
JD	410	1	Oppgradering av lokale rettssteder og styrking av domstolene	80
JD	410	1	Øke antall dommerfullmektiger	18
JD	410	1	Kompetanseheving for dommere på vold- og overgrep	5
Kriminalomsorg				
JD	430	1	Økt bemanning i fengslene for å aktivisere og hindre isolasjon av innsatte	20
JD	430	1	Opprette plasser i rusmestringsenheter for kvinnelige innsatte	10
JD	430	70	Øke tilskudd til organisasjoner innenfor kriminalomsorgen, som bl.a. Røde Kors nettverk etter soning, Back in the Ring, RøverRadioen, Way back, Aurora, musikk i fengsel og frihet og Røverhuset	10
JD	430	1	Overgangsboliger for domfelte på Notodden	5
JD	430	1	Øke antall soningsplasser med fotlenke med virkning fra 1. mars	29
Politi				
JD	440	1	Økt støtte til nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet i politiet	15
JD	440	70	Øremerket støtte til FRI - Rosa kompetanse justis sitt arbeid mot hatkriminalitet	2
JD	440	1	Styrke politiets innsats for å etterforske internasjonale krigsforbrytelser	5
JD	440	1	Styrke Økokrim for å bekjempe økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet	10
Kamp mot vold og overgrep				
JD	443	1	Styrke påtale i politiet for å få ned straffesakskøen	10

JD	440	1	Styrke etterforskning på voldtekt og vold i nære relasjoner	15
JD	440	1	Styrke Statens barnehus helhetlige ivaretagelse og oppfølging av barn i saker om vold og seksuelle overgrep	15
JD	440	1	Økt bruk av omvendt voldsalarm	5
JD	440	70	Økt støtte til ROSA sitt arbeid mot menneskehandel	2
Kriminalitetsforebyggende tiltak				
JD	433	1	Styrke Konfliktrådet arbeid med gjenopprettende prosess i saker med ungdomsoppfølging og ungdomsstraff	5
JD	433	70	Styrke tilskuddsordning for forebygging av kriminalitet blant barn og unge	5
JD	433	70	Styrke tilskuddsordning for forebygging av radikalisering	5
Redningstjeneste, samfunnssikkerhet og beredskap				
JD	455	71	Økt støtte til de frivillige beredskapsorganisasjonene	15
Kvoteflyktninger og asylsøkere				
JD	flere	flere	Totalt 5000 kvoteflyktninger	16,5
JD	440	1	Relokalisere 100 asylsøkere fra Sør-Europa	1,8
Inndekningsforslag				
JD	440	1	Kutt i utstyrsanskaffelse som bil og våpen	-60
JD	441	1	Omprioritering fra POD til andre politisatsinger	-32
JD	440	1	Omprioritering fra Politiet til rettsvesenet for å hindre kø i straffesaker	-49
JD	430	1	Innsparing som følge av redusert behov for fengselsplasser ved økt bruk av fotlenke. Med virkning fra 1. mars 2023.	-47,2
JD	451	1	Omprioritere fra sivilforsvaret til frivillig redningstjeneste	-15
Sum utgifter				417,5
Inntekter				
JD	3457	1	Økte medlemsavgifter fra næringslivet til Nasjonal sikkerhetsmyndighet	5
JD	3440	6	Fjerne gebyret for familiegjenforening for flyktninger og senke gebyret i andre familiegjenforeningssaker	-36
Sum inntekter				-31,0
Sum rammeområde 5				448,5

Rammeområde 6: Innvandring, regional utvikling og bolig

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Innvandring og integrering				
AID, JD	flere	flere	Ta imot 5000 kvoteflyktninger	414,1
JD	490	flere	Relokalisere 100 asylsøkere fra Sør-Europa	16,6
AID	670	1	Satsing på minoritetsrådgivere i ungdomsskolen	11
AID	671	62	Jobbsjansen, 100 flere plasser	16
AID	671	62	Øke kommunale integreringstiltak for å styrke introduksjonsprogrammet og overgang til arbeid og/eller utdanning	25
AID	671	62	Styrke områdesatsinger i Oslo, Drammen, Trondheim, Bergen, Stavanger	10
KDD	590	72	Styrke områdesatsinger i - bomiljø og områdeutvikling	10
AID	671	71	Øke tilskuddet til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner	5
AID	671	71	Øke støtten til nasjonale ressursmiljø på integreringsfeltet. 1 mill til Mirasenteret, 1 mill til Caritas, 2 mill til NOAS, 1 mill til Antirasistisk senter, 2 mill til Dråpen i havet, 1 mill til Norsk Folkehjelp	8
AID	672	60	Øke antall norsktimer til beboere i asylmottak fra 175 til 250 timer	11,3
JD	490	60	Gratis SFO for barn i mottak	5
JD	490	71	Aktivitetstilbud for barn på mottak	5
JD	490	70	Dobling av stønad for alle beboere på asylmottak	108
JD	490	flere	Overføre enslige mindreårige asylsøkere fra UDI til barnevernet	-84
JD	491	1	Innføre sakkyndig uttalelser i utvisningssaker som berører barn	3,2
JD	491	21	Flere nemndsmøter i UNE med muntlige høringer	30
JD	490	1	Kutt i UDI for mindre satsing på nye saker med opphør på grunn av endrede forhold i hjemlandet, mindre satsing av tilbakekall av statsborgerskap	-5
JD	491	1	Kutt i satsing på tilbakekall av statsborgerskap og opphør av flyktningsstatus	-5
JD	490	72	Reversere regjeringens kutt i assistert retur og utvide ordningen til også å gjelde beboere på mottak	1
Samiske forhold og nasjonale minoriteter				
KDD	560	50	Øke tilskudd til Sametinget	20
KDD	567	72	Det mosaiske trossamfunn	0,5
Bolig og regional				
KDD	581	70	Bostøtte - strømtøtte andre halvår 2023, videreføre midlertidig regelverk ut året. 1500 kr + 150 kr i juli, august, september. 2500 kr + 250 kr i oktober, november, desember	979
KDD	581	77(ny)	Tilskudd til Leieboerforeningen	2
KDD	581	76	Øke tilskuddet til flere utleieboliger, leie til eie	80

KDD	581	78	Øke tilskuddet til boligsosiale tiltak gjennom Husbanken	10
KDD	581	80(ny)	Tilskudd universell utforming av skoler	100
KDD	581	79	Heis i eksisterende bygg	6
KDD	500	30	Kutte ombygging av Hammersborgtunnelen - nytt regjeringskvartal	-205
KDD	553	flere	Kutte petroleumsprosjekter gjennom Innovasjon Norge	-19,3
KDD	553	66	Bygdevekstavtaler	-15
Sum utgifter				1 541,6
Inntekter				
KDD	5615	80	Renteinntekter Husbanken	79
Sum inntekter				79,0
Sum rammeområde 6				1 462,6
90-poster				
KDD	2412	90	Utvide lånerammen til Husbanken med 6 mrd. kroner	4 572
KDD	5312	90	Avdrag på lån til Husbanken	31

Rammeområde 7: Arbeid og sosial

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Nav og ytelser				
AID	2 655	70	Øke minstesatsen for uføre med 3000 kr	377
AID	2 541	70	Reversere forslag om svekking av dagpengeordningen	190
AID	2 651	70	Barnetillegg AAP, øke til 35 kroner per dag	160
Pensjon				
AID	2670	73	Øke minstepensjonen med 7 500 kr. for enslige fra 1. januar	566
AID	2670	73	Øke garantipensjonen med 7 500 kr. for enslige som første ledd i en opptrappingsplan fra 1. januar	34
AID	2670	73	Skjerme uføre helt mot effekten av levealdersjusteringen fra 1. juni	476
AID	2670	73	Gi uføre opptjening til 67 år i ny opptjeningsmodell fra 1. juni	124,4
AID	605	1	Skjermingstillegg, administrasjon NAV	4
Arbeidsliv og arbeidsinkludering				
AID	352	70	Helt med: Arbeidsinkludering for personer med utviklingshemming	5
AID	352	70	TV Bra: Styrket støtte til utviklingshemmedes formidlingsarbeid	1,5
AID	634	77	500 flere VTA-plasser som første ledd i en flerårig opptrappingsplan	54,9
AID	605	1	500 flere VTA-plasser, administrasjon	18,2
AID	601	23	Søknadsbasert ordning for erfaringer med kortere arbeidstid	50
AID	601	70	Fair Play Bygg Norge - forebygging av akrim i byggebransjen	5
AID	2 541	70	Reversere kutt i perioden med dagpenger under permitteringer i fiskeindustrien	2
Inndekninger				
AID	605	1	Kutte rådgivende legestillinger i Nav	-120
AID	612	1	Utgiftsendring alderspensjon av økt minste pensjonsnivå fra SPK	-18
AID	612	1	Utgiftsendring alderspensjon av økt garantipensjonsnivå fra SPK	-0,3
AID	612	1	Utgiftsendring alderspensjon av å gi uføre opptjening til 67 år fra SPK	-7,5
AID	605	1	Fjerne forslag om forsøk på "trygdejustert lønn"	-30
AID	601	21	Fjerne forslag om forsøk på "trygdejustert lønn"	-5
AID	2650	76	Redusere bevilgning til ekspertbistand	-32
Sum rammeområde 7				1 855,2

Rammeområde 8: Forsvar

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Styrking av Forsvaret				
FD	1720	1	500 flere soldater og befal i Heimevernet	45
FD	1720	1	Materiell, logistikk, øving og trening i Heimevernet	170
FD	1720	1	Saksomkostninger og kompensasjoner, feriepengesaken i Heimevernet	3
FD	1720	1	200 flere årsverk i Forsvaret	229
FD	1720	1	En ekstra besetning i Kystvakten	37
FD	1720	1	20 nye årsverk på Forsvarets høyskole	30
FD	1720	1	2800 flere innkalt til førstegangstjeneste	620
FD	1720	1	Våpen, ammunisjon, uniformer og reservedeler til Hæren, Sjøforsvaret og Luftforsvaret	153
FD	1720	1	Cyberforsvaret	400
FD	1710	1	Renholdet tilbake til Forsvaret	30
FD	1710	1	Oppgradering og vedlikehold, Kjevik og Andøya	100
FD	1710	47	Beredskapslager for ammunisjon	150
FD	1700	73	Forskning og utvikling, tilskuddsordning for norske bedrifter	50
FD	1700	71	Frivillige organisasjoner	2
Inndekning				
FD	1700	53	Risikokapital, NATOs innovasjonsfond	-13
FD	1700	78	Det europeiske forsvarsfondet (EDF)	-200
FD	1720	1	Trekke ut norske styrker fra Irak og Jordan	-153
FD	1735	21	Utsette E-tjenesten tiltak for tilrettelagt innhenting	-273
FD	1760	45	Utsette kjøp av siste 6 kampfly F-35	-1 380
Sum rammeområde 8				0
90-post				
FD	1700	90	Kapitalinnskudd, NATOs innovasjonsfond	-24,7

Rammeområde 9: Næring

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Næringsutvikling				
NFD	2426	71	Siva: katapultsentre	100
NFD	2421	50	Grønn skipsfart: låneordning for nærskipsfart og fiskefartøy	50
NFD	2421	77(ny)	Insentivordningen for film- og serieproduksjoner	39,5
NFD	2421	78(ny)	Kultur som næring	25
NFD	2421	76	Miljøteknologiordningen	200
NFD	904	21	Drift og videreutvikling av Eierskapsregisteret	23
NFD	953	50	Risikokapital Nysnø	50
NFD	953	70(ny)	Nysnø: Koinvesteringsfondet for Nord Norge og oppfølging InvestEU	8
Inndekningsforslag				
NFD	2421	flere	Kutte petroleumsprosjekter i Innovasjon Norge	-126
NFD	952	50	Kutte risikokapital Investinor	-50
NFD	952	70	Kutte forvaltningskostnader for særskilte oppdrag	-8
Sum rammeområde 9				311,5
90-poster				
NFD	2423 (ny)	90 (ny)	Statlig grønn investeringsbank	30 000
NFD	953	95	Kapitalinnskudd Nysnø	92
NFD	952	95	Kapitalinnskudd Investinor	-92

Rammeområde 10: Fiskeri

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
NFD	919	75	Føringstilskudd	10
Sum rammeområde 10				-10,0

Rammeområde 11: Landbruk

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Grønne primærnæringer og dyrevelferd				
LMD	1152	51 (ny)	Bionova: Biomarin satsing	50
LMD	1150	77	Investeringsstøtte løsdriftkrav	185
LMD	1138	70	Støtte til organisasjoner	10
LMD	1115	1	Mattilsynet: særskilt satsing på dyrevelferd	15
LMD	1142	79(NY)	Søknadspott: Oppstartstilskudd landbruksdrift Nord-Norge	25
LMD	1142	60	Økt stimuleringstilskudd til kommunale veterinærtjenester	10
Inndekningsforslag				
LMD	1149	71	Reduksjon i midler til drift i vanskelig terreng	-10
LMD	1149	73	Fjerne støtte til skog-, klima og energitiltak	-47
LMD	1150	50	Kutt støtte til veibygging i vanskelig terreng	-50
Sum rammeområde 11				188,0

Rammeområde 12: Olje og energi

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Klima og energi				
OED	1840	70	Utvikle karbonfangst og -lagring på avfallsforbrennings-anlegg i Bergen, Trondheim, Kristiansand, Fredrikstad, Stavanger, Ålesund, Gjøvik og Tromsø	300
OED	1850	50	Energix	114
OED	1850	50	Energix Høydevind	30
OED	1820	22	Øke satsingen på klimatilpasning, flom- og skredsikring	250
Inndekninger				
OED	1800	70	Redusere til internasjonale organisasjoner	-1,4
OED	1800	72	Kutte tilskudd til olje- og energiformål	-4
OED	1810	1	Oljedirektoratet driftsmidler	-80
OED	1810	21	Ikke sette av midler for mer kartlegging av oljeressurser og havbunnsmineraler	-45
OED	1810	21	Oljedirektoratet	-15
OED	1810	23	Oljedirektoratet	-10
OED	1810	23	Oppdrags og rådgivningsvirksomhet	-20
OED	1850	50	Redusere midler til oljeforskning	-230
Sum rammeområde 12				288,6

Rammeområde 13: Miljø

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Klima og miljø				
KLD	1420	61	Klimasats i kommunene	300
KLD	1428	50	Klimatiltak Enova	150
KLD	1428	50	Punktutslippsprogram Enova	100
KLD	1428	50	Enova. Økt tilskudd til energieffektivisering i bygg og husholdninger og utbygging av solenergi - ENØK satsing	500
KLD	1420	74	CO2-kompensasjonsordning for industrien	-2 355
KLD	1420	74	Klimakrav CO2-kompensasjonsordning	2 355
KLD	1482	73	Klima- og skogsatsningen. Ta vare på regnskogen i Brasil	100
KLD	1428	50	Tilskudd til ladeinfrastruktur for elbiler i distrikt	100
KLD	1420	1	Miljødirektoratet	22,2
KLD	1400	70	Øke tilskuddene til miljøorganisasjoner	5
Natur				
KLD	1420	61	Innføre ordningen Natursats	50
KLD	1400	30 (ny)	Utvikling av en Naturkur - virkemidler for å takle naturkrisa	2
KLD	1400	21	Øke tilskuddene til oppfølging av FNs naturavtale	5
KLD	1410	21	Øke bevilgningen til miljøkartlegging og økologisk grunnkart	25
KLD	1410	23	Miljøkartlegging i havet - Mareano	10
KLD	1400	80	Opprette et restaureringsfond for restaurering av ødelagt natur med formål om å nå Stortingets mål	40
KLD	1420	31	Restaurering av myr og annen våtmark	30
KLD	1420	80	Tilskuddsordning til utfasing av torv	2
KLD	1420	31	Tiltak i verneområder	10
KLD	1420	31	Vern av verdifull natur, ny nasjonalparkplan og opprettelse av nasjonalparker som Prekestolen	4
KLD	1420	32	Økt støtte til frivillig skogvern	235
KLD	1420	80	Øke tilskuddene til marint vern	5
KLD	1420	80	Tilskudd naturarv og kulturlandskap	10
KLD	1420	80	Tilskudd til trua arter og naturtyper	40
KLD	1420	21	Flere midler til statlige vanntiltak	5
KLD	1420	78	Oppstart tilskudd for advokatbistand kommunene om bygging i strandsona	10
KLD	1424	71	Marin forsøpling , finansiering av frivillig strandsonerydding	20

Friluftsliv og besøkssenter				
KLD	1420	78	Fullføre prosjektet Friluftsliv for Barn og Unge	1
KLD	1420	30	Sikring, oppkjøp av friluftsområder	5
KLD	1420	85	Runde Miljøsender/Atlanterhavsparken	6
KLD	1420	85	Reisa villakssenter	2
KLD	1420	85	Nasjonalt villakssenter	2
KLD	1410	50	Bærekraftsenter Tingvoll	1
KLD	1420	81	Norske Parker	4
KLD	1400	76	Bærekraftige Liv, Landås	0,5
Sum rammeområde 13				1 801,7

Rammeområde 15: Helse

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Helseforetak				
HOD	732	72-75	Reversere økningen i gebyr for ikke møtt	58
HOD	732	72-75	Økt grunnbemanning helseforetakene	600
HOD	732	72-75	Utdanning av leger, flere LIS1 stillinger	35
HOD	732	72-75	Utdanningsstillinger Helse Nord, distrikt, opptopping	38
HOD	732	72-75	Barnepalliative team	50
HOD	732	72-75	Psykisk helse i spesialisthelsetjenesten, døgn	219
Organisasjoner mv.				
HOD	714	79	Psykisk helse og rusarbeid i skole og høyere utdanning	5
HOD	714	21	Tilskudd til Spør Oss, seksualundervisning	2
HOD	762	61	Fengselshelsetjenesten	5
HOD	765	72	Bruker- og pårørendeorganisasjoner psykisk helse og rus	10
HOD	714	70	Tilskudd til frivillige rusmiddelpolitiske organisasjoner	5
HOD	714	70	Rusmiddelanalysetjeneste	1
HOD	714	21	Tilskudd kompetanseheving ungdomsarbeidere om psykisk helse	2

HOD	761	73	Jødisk Bo- og Seniorsenter	2,7
HOD	714	21	Seksuell helse primærhelsetjenesten	7
HOD	781	79	Tilskudd til Norsk pasientforening og Landsforeningen for uventet barnedød	8
Øvrige satsinger				
HOD	761	69	Investeringstilskudd	1 020,6
HOD	717	50 (ny)	Forprosjekt StatMed	5
HOD	780	50	Forskning kvinnesykdommer	5
HOD	762	70	Tilskudd til senter for samisk helseforskning for gjennomføring av Saminor 3	20
HOD	761	75	Nasjonalt kompetansemiljø om utviklingshemming	3
HOD	745	1	Drift av koronasertifikat, FHI	30
HOD	745	1	Fortsatt overvåking av covid-19 og influensa i Norge, FHI	40
Inndekninger				
HOD	732	72-75	Kutt i bruk av bemanningsselskaper i helseforetakene	-150
HOD	732	72-75	Lønnsfrys og ved naturlig avgang ikke erstatte ledere helseforetak	-5
HOD	732	82	Kutt i investeringslånet til nye OUS. Prioriter trinnvis utbygging Aker fremfor Rikshospitalet	-655
Sum rammeområde 15				1361,3

Rammeområde 16: Utdanning og forskning

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
En mer praktisk og variert skole				
KD	226	21	Økt bemanning på skoler i levekårsutsatte områder	75
KD	257	21	Opprettholde flere bransjeprogram	5
KD	226	21	Rekruttere og beholde flere lærere med godkjent utdanning	100
KD	225	65	Utstyr og rom for praktiske og estetiske fag, rentekompensasjonsordning	50
KD	228	85	Midlertidig støtte til kulturarvskolene	3
Forskning og høyere utdanning i det grønne skiftet				
KD	285	52	Forskningsrådet - langsiktig tverrsektoriell forskning for det grønne skiftet	500
KD	260	50	Universiteter og høyskoler - forskning og studieplasser for det grønne skiftet	100
KDD	260	50	Videreføre COAT, Universitetet i Tromsø	23
KD	260	50	Prosjektering isgående campusskip, Universitetet i Tromsø	5

Studentvelferd				
KD	2410	50	Studiestøtte knyttes til 1,4 G	761,1
KD	2410	72	Studiestøtte, økt rentestøtte knyttet til 1,4 G	14,1
KD	270	74	Psykisk helse og velferdstilbud for studenter	30
KD	260	50	Reversere studieavgift internasjonale studenter	68,6
KD	260	70	Reversere studieavgift internasjonale studenter	5,8
KD	241	21	Opprette nasjonalt studentombud for fagskolestudenter	1
Organisasjoner og andre satsinger				
KD	225	75	Øke tilskuddet til Elevorganisasjonen	1
KD	225	74	Styrke Rosa kompetanse i barnehage og skole	2
KD	227	78	Tilskudd til Lycée International de Saint-Germain-en-Laye	3,5
KD	225	75	Økt tilskudd til Foreningen Nordens skolevirksomhet	0,3
KD	260	70	Høyere utdanning for utviklingshemmede ved VID	2,5
KD	260	70	LIMPI høyskole for musikk	6
KD	260	50	Opprette flere studieplasser for utdanning av helsesykepleiere	20
KD	225	74	Pirion, tilskot for å styrke nynorsk i barnehagane	0,4
KD	253	70	Oppstartsmidler Røros Folkehøgskole	1
KD	253	70	Sjunkhatten folkehøyskole, forprosjekt	5
KD	230	1	Statped: Tilrettelegging og universell utforming av læremidler	20
KD	227	78	Internatplasser, Signo	4
Inndekningsforslag				
KD	226	21	Internasjonale prøver som PISA, TIMSS m.fl.	-15,9
KD	260	50	Reduksjon studieplasser knyttet til fossil energi	-84,2
KD	226	21	Nasjonale prøver	-366,8
KD	285	53	Kutte oljeforskning	-32
Sum utgifter				1 308,4
Inntekter				
KD	5617	80	Renteinntekter, økt studielån	14,1
Sum inntekter				14,1
Sum rammeområde 16				1 294,3
90-poster				
KD	2410	90	Studielån, økning til 1,4 G	2 593,4

Rammeområde 17: Samferdsel

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Gang- og sykkel				
SD	1320	32 (ny)	Gang- og sykkelveier	250
Vei				
SD	1320	30	Stoppe miljøfiendtlige motorveier	-700
SD	1320	30	Prioritere trygge og gode hverdagsveier, som Sørfoldtunnelene og Røldalstunnelen	250
SD	1320	31 (ny)	Bedre ras- og skredsikring av riksveier	200
SD	1320	65	Ta vare på veiene vi har	200
SD	1320	66	Tryggere skoleveier	40
SD	1321	70	Kutt i Nye Veier og miljøfiendtlige motorveier	-3 051,5
SD	1320	73	Kutte tilskuddet til reduserte bompengetakster	-647,7
SD	1332	66	Kutte fjerning av rushtidsavgift på Nord-Jæren	-54
Kollektiv				
SD	1332	63	Øke statens bidrag til store kollektivprosjekter til 80 %	600,6
SD	1332	66	Øke kollektivmidlene til flere mellomstore byer	300
SD	1352	70	Halvere prisen for barnebilletter på tog	45
SD	1332	66	Halvere prisen for barnebilletter på kollektiv	70
SD	1352	70	Halv pris for studentbilletter på tog	65
SD	1332	66	Redusere prisen på enkeltbilletter for studenter på kollektivtransport	95
Jernbane				
SD	1352	71	Redusere forsinkelser på jernbanen (vedlikehold)	200
SD	1352	75	Miljøstøtteordning for gods på bane	30
SD	1352	73	Fellesprosjektet Arna-Voss	200
SD	1352	73	InterCity - Dovrebanen	250
SD	1352	73	InterCity - Østfoldbanen	250
SD	1352	73	InterCity - Vestfoldbanen	250
SD	1352	73	InterCity - Ringeriksbanen	250
SD	1352	73	Utrede elektrifisering av Rørosbanen, Solørbanen, Raumabanen og Nordlandsbanen.	50
Sjø				
NFD	916	71	Øke tilskuddet til mer effektive og miljøvennlige havner	50
NFD	916	30	Utbedre flere havner og farleder, som Mehamn i Gamvik	70
NFD	916	60	Utbedre flere fiskerihavner, som Andenes og utrede utbedring av Ballstad havn	36

NFD	916	70	Øke tilskuddet for å overføre gods fra vei til sjø	10
NFD	916	30	Utsette Stad skipstunnel	-76
Annet				
SD	1330	60	Trappe opp den nasjonale TT-ordningen til alle fylkene	37
SD	1300	71	Øke støtten til Trygg Trafikk	5
SD	1315	71	Redusere det statlige tilskuddet til Avinor. Reduksjonen dekkes ved å øke startavgiften for tyngre fly og redusere den noe for lettere fly	-200
Sum rammeområde 17				-925,6

Rammeområde 18: Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
Utdanning				
KDD	571	60	3200 flere barnehageplasser	390
KDD	571	60	Gratis halvdagsplass på SFO for 2. trinn	708
KDD	572	60	Flere helsesykepleiere i videregående skole	50
KDD	572	60	Flere lærere på yrkesfag	100
KDD	572	60	Økt lærlingetilskudd, prisjustering	105
KDD	571	60	Bibliotek, tilskudd til kommunale folkebibliotek	150
Helse				
KDD	571	60	Tilskuddsordning for nye tilbud i den offentlige tannhelsetjenesten	100
KDD	572	60	Tilskudd til drift, for å sikre raskt og effektivt tilbud personer med rett i den offentlige tannhelsetjenesten og utvide rettigheter opp til 30 år og over 75	450
KDD	572	60	Tilskudd til investering i den offentlige tannhelsetjenesten	300
KDD	572	60	Tilskudd til de spesialiserte tannhelsetjenestene for å sikre forskning, utvikling og raskere behandling for de med spesialiserte behov	150
KDD	575	60	Ressurskrevende tjenester	400
Sosial				
KDD	571	60	Styrke krisesentertilbudet og øremerke midlene	100
KDD	571	60	Øke satsene for sosialhjelp med 10 prosent fra 2022-nivå	487
KDD	572	60	Styrke barnevernet i Oslo for å kunne avvikle avtaler med kommersielle aktører	30

Miljø og samferdsel				
KDD	572	64	Omstillingsmidler for å unngå rutekutt og bedre kollektivtransporten i hele landet	500
KDD	572	60	Rassikring fylkesvei	300
KDD	572	60	Støtte til lav- og nullutslippsbåter og ferger i fylkene	300
Frie midler				
KDD	571	60	Frie midler til kommunene	1 000
Sum rammeområde 18				5 620,0

Rammeområde 20: Finansadministrasjon mv.

Dep.	Kap.	Post	Sak	Bokført (mill. kr.)
FIN	41	1	Kutt i bevilgningene til Stortinget	-28,2
Sum rammeområde 20				28,2

Skatter og avgifter

Skatt	Påløpt (mill. kr.)	Bokført (mill. kr.)
Formuesskatt (samlet proveny av endringene under)	14 250	11 400
Øke satsen i trinn 1 til 1,1 prosent		
Øke satsen i trinn 2 til 1,3 prosent		
Fjerne aksjerabatten		
Primærbolig høy verdi (over 10 mill.) får verdsettelsesrabatt 0		
Innføre tredje trinn i formuesskatten, 1,7 pst over 100 mill.		
Inntekts- og utbytteskatt (samlet proveny av endringene under)	5 156	4 125
Personfradraget økes til 97000		
Utbytteskatten økes (oppjusteringsfaktor settes til 2,18)		
Trinnskatt, trinn 1: Uendret		
Trinnskatt, trinn 2: Uendret		
Trinnskatt, trinn 3: Satsen settes til 16,2 prosent		
Trinnskatt, trinn 4: Satsen settes til 19,2 prosent		
Trinnskatt, trinn 5: Innslagspunkt settes til 1,5 mill. kroner. Satsen settes til 27,0 prosent		
Øke frikortgrensen til 100 000	-580	-465
Øke minstefradrag i lønnsinntekt til 51 pst	-325	-260
Sjømannsfradrag: Sats økes til 35 prosent. Øvre grense økes til 100 000 kroner.	-59	-47
Fiskerfradrag. Sats økes til 35 prosent. Øvre grense økes til 200 000 kroner.	-71	-57
Øke øvre grense i pensjonsinntekt til 95 000	-615	-490
Inntektsbeskatning av bolig: Markedsverdi fratrukket bunnfradrag på 10 mill. kr, ganget med sats på 1,71 pst (risikofri rente siste 10 år). Dette gir en "inntekt" som beskattes.	1 500	1 200
Økt skattesats for selskaper til 23 pst.	3 300	0
Øk satsen i kildeskatten til 23 pst.	87	75
Saldogruppe d, forhøyet startavskrivning på 10 pst.	-1 940	-220
Sette firmabilbeskatning av elbil til 80 pst. av fossilbil	-300	-240
Sum skatter	20 403	15 021

Avgifter	Påløpt (mill. kr.)	Bokført (mill. kr.)
Økt CO2-avgift (50 pst. fra 2022-nivå)	3 069	2 779
Økt avgift på HFK/PFK (50 pst. fra 2022-nivå)	110	101
Økt veibruksavgift på diesel (mineralolje) med 1 kr fra regjeringens forslag	2 759	2 483
Reversere kutt i veibruksavgiften på bensin (25 øre)	260	240
Reversere kutt i grunnavgift på mineralolje	1 450	1 350

Nedjustere intervallgrensen i engangsavgiften for personbiler fra 87 g til 70 g	70	65
Økt engangsavgift ladbar hybrid ved å fjerne vektfradraget	110	100
Ikke øke omregistreringsavgift for elbiler	-250	-250
Øke satsene for utslipp av CO2 i engangsavgift varebiler klasse 2 til 50% av personbilsatsene	950	870
Økning av flypassasjeravgiften med 25 pst.	425	390
Avvikle fritak for grunnavgift mineralolje fra 1. juli	130	117
Beholde momsfristak for elektroniske nyhetstjenester	-600	-500
Fjerne ny engangsavgift for alle biler	-2 400	-2 160
Midlertidig reduksjon av matmoms med 3 prosentpoeng første halvår	-2 500	-2 500
Sum avgifter	3 583	3 085

Skatter og avgifter på sokkelen (påvirker ikke handlingsrommet i budsjettet)	Påløpt (mill. kr.)	Bokført (mill. kr.)
Øke CO2-avgifta på sokkelen med 50 % fra 2022-nivå	3 650	1 825
Fjerne friinntekten i det midlertidige oljeskatte regime	5 600	2 800
Innføre omstillingsavgift på olje, 50 kr per fat (nettoproveny)	6 500	3 300
Innføre høyprisbidrag på gass, 250 kr per fat o.e. produsert når prisen er over 7 kr per Sm3 (nettoproveny)	33 000	16 500
Fjerne CO2-avgiftsfritak på innretninger på kontinentalsokkelen	260	240
Til humanitært fond	33 000	16 500
Til omstillingsfond på sokkelen	6 500	3 300
Til SPU	9 510	4 865

Rammeområde 21

Skatter og avgifter	Påløpt (mill. kr.)	Bokført (mill. kr.)
Sum skatt	20 403	15 021
Sum avgifter	3 583	3 085
Sum sektoravgifter	0	0
Sum skatter og avgifter	23 986	18 106

Oversikt

	Bokført (mill. kr.)
Økning i utgifter (netto)	17 996,3
Økninger i skatt og avgift	18 105,7
Oljepengebruk endring	-109,4

**Alternativt
statsbudsjett
2023**